

Szerkesztőség:

Arad, Acsa-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 422
(József főherceg-ut.)

Szerkesztő: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 960 Lej
Fél évre 480 Lej
Negyed évre 240 Lej
Hasonló 80 Lej

Árjegyzék díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Egy eszme indul.

Írta: Dr. Olosz Lajos.

Arad városának falai közé ma délután megérkeztek a helikoni írók. Messze vidékek különböző tájairól repítette őket egy és ugyanaz a nemes hevület és az aradi Kulturpalota dobogóján egymásba fognak olvadni. Áprily östisza lelkének szavakba korlátolt szférikus zenéje és Szombati Szabó István holnapba ivelő psalmusa, Bánffy Miklós gróf gazdag és kivéscit epikája és Molter Károly meg nem csillapodó eszme kutatása, Nyirő sorsrajzoló ereje és Tabéry tudatosságának figurációi, hogy azután az elsötétült dobogó mögül hazatérő százak-lelkében a szellemi át-sugárzás ultraviolet sugarai tovább éljék csodálatos és titkos életüket. A kis csoport pedig, amelyik lelke javát felkínálta azoknak, kiknek kedvük telik benne, felkerekedik és megtisztult sorserő által tovább parancsolt keresztelő szent János módjára tovább megy és lépi megállíthatatlan lépéseit.

Jártában-keltemben nem egyszer tanýáztam el híres nagy folyók kinyomozott, alig-alig szivárgó forrásánál és míg falevelek közt serényen birkózta előre magát a nagy, utra készülődő kicsiny hegyi ér, addig gondolatban elkísértem fejlődésének ismeretlen távlatokba törő csodálatos útján. Kerestem az azonosságot a páfrányok iveri alatt csillogó csermely és a százkilométeres sikokat átszelő folyam valamelyik, sanctuarium-ban őrzött tiszta sávja közt, próbáltam meglátni az egy-séget a karcsu vizesés napsütötte iver és a le-viathánoknak hátát felkínáló tenger monstruó-zus tömege között.

A természet titkainak fürkészése az életet sok mithosztól megfosztja, de ezek helyett ös-erejű meggyőződéses gránitköveit hengeríti ingoványok hidfőjéhez. A hit mindenestre az élet egyik legnagyobb és nélkülözhetetlen kin-cse, amelyik nélkül még Euklides axiomái sem állíthatók fel, de a sasszemmel megvert szkepticizmus számára nyerserejű, masszív kőkoc-kák, teherbíró, tagbaszakadt pillérek szüksé-gesek, hogy a hit sápadt, vérszegény királyi unokáját át merje vezetni a mélységek hivo-gató őrvenye felett.

Ahogy lelkem a folyamok forrásait azzal a megnyugodó csodálattal hagyta el, hogy a csermely sorsa aranykönyvekben megira-tott és csepp cseppet keresve, egy óriási rend-szeres erő leszálló súlyával tör az őselem bi-hetetlen távolságok diadalmas tengersíkjára, épen úgy hitekben megfogytakozott lelkem önön életéhez való boldog ragaszkodással bi-zom a meginduló eszmék sorsában.

Uttörök, a kisebbségi Erdély magyar kul-turájának titáni erővel, akadályhárító akarás-sal dolgozó pionirjei érkeznek ma Aradra, hogy diadalmasan és bátorítóan feknutassák azokat a sziklapilléreket, amelyeken az új er-délyi irodalom hatalmas épülete fog nyugodni. Nem papírmásé az, amit ma este fog látni Arad magyar kulturközönsége és nem kőkerek azok, akik ma kiállanak a Kulturpalota szinpa-dára. Súlyos, sokáéldó sziklatömböket görget-nek majd elének a jövőcsináló alapépitők, és mi megnyugodva, büszkén vesszük majd tudomásul, hogy biztonságos akapra épül a mi erős vá-runk... Üdvözljük a Helikon íróit Aradon.

A román parlament üdvözlö az olasz kamarát.

Ebner zsidó képviselő nem örvendezett eléggé a besszarábiai egyezménynek? Panama egy szállodavételénél. — A kamara mai ülése.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A kamara ülésén Negulescu elnök bejelenti, hogy az olasz kamara tegnap ratifikálta a besszarábiai egyezményt. A képviselők lelkes tapsal veszik tudomásul az elnöki bejelentést. Negulescu felhatalmazást kér, hogy a kamara köszönetét és testvéri szeretetét fejezze ki az olasz kamarának. Felolvassa az olasz parlament elnökéhez intézett táviratot. Mayer Ebner zsidó képviselő kijelenti, hogy a tegnapi ülésen Sumuleanu képviselő igaztalanul vádolta őt azzal, hogy a ratifikálás nem kelteit örmöt a zsidóság körében. Ő szólásra jelentkezett, azonban az elnök kije-lentette, hogy csak a szervezett pártok képviselői fognak beszélni. Ezért nem szólalhatott fel, csak tapsolt. Sumuleanu válaszul Mayer Ebnernek és bizonyítatali igyekszik, hogy a zsidó képviselő ha akart volna, beszélhetett volna. Brediceanu Caius kéri, hogy az erdélyiek

földosztását ugyanolyan normák szerint végezzék, mint a régi királyi jogban. Christescu kéri, hogy az adókievetéseket az adóvallomások, nem pedig az adókievető bizottságok véleménye alapján eszközöljék. Ezután a felszólaló Hanes és Negulescu elnök között hosszabb házszabály vita indul meg, amelynek végén az elnök a képviselőt rendretasítja.

A szenátus ülésén Budisteanu a sinajai fürdőhotel eladása ügyében interpellál és azt állítja, hogy a szállodavételénél, amely a liberális kormány bukása előtti napokban jött létre, az államot súlyosan megkárosították. Mirceson hadügyminiszter kijelenti, hogy a szakértői bizottság megállapítása szerint a szálloda épülete megéri a hatvan milliót. A szállodának nagy jelentősége van a beteg tisztek üdülése szempontjából, de ezenkívül tenbe vették, hogy ugyanott iskolát létesítsenek a tisztek leányai számára.

Szakadás a kantoni politikusok között.

A mérsékelt párt a kommunista Borodin ellen fordul.

(Sanghai, március 11.) Az ideérkezett jelentések szenzációs eseményről számolnak be a kantoni politikai vezérek egyenletlenségével kapcsolatban. A jelentések szerint a kantoni politikusok között pártszakadás történt és, a mérsékelt pártiak Csang Kaiszek vezetésével

Borodin ellen agitálnak. Valószínű, hogy ezek a ma már jelentős számban lévő politikusok kiválnak a pártból és Vu Csangban alakítják meg székhelyüket. A szélsőségesek Csen külügyminiszter vezetésével pedig Hankauba gravitálnak.

Bratianu fuzió tárgyalásai Lupuval.

Érdekes eltérésekről beszélnek a belpolitikai körökben. — A nemzeti-parasztpártban is erős áramlat indult meg a liberális fuzió érdekében.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A bucaresti-i sajtó — köztük az ellenzék organumai is — ma egyöntetűen azt a kétségtelenül bizonyított tényt állapítják meg, hogy a besszarábiai szerződésnek az olasz kamara által történt ratifikálása felette nagy befolyással volt az utóbbi időben némileg meglazult néppárt erőviszonyaira s egyben beláthatatlan időre megszilárdította Averescu tábornok és kabinetjének helyzetét. A Dimineata ezzel kapcsolatban illetékes helyen arról értesül, hogy Averescu kormányelnök most már rövidesen hozzá fog munkaprogramjának keresztülvételéhez s elsősorban régi tervét, a kormány átalakítását valósítja meg. Hogy azonban a kormányalakítás milyen mérvű lesz, arról még nincs pozitív tudomása a lapnak, de úgy véli, hogy legkevesebb öt-hat miniszter fog távozni tárcája éléről s ezek helyébe régi Averescanus-politikusok kerülnek.

A Cuvantul viszont erre a tényre vezeti vissza azt a körülményt, hogy bár a liberálisok az utóbbi időben megilletősen passzive viselkedtek, a tegnapi nappal fokozottabb mértékben láttak hozzá a párt reorganizációjához. Mint a lap értesül, a pártvezetőség legutóbbi megbeszélésén elhatározta, hogy a pártot a leg szélesebb alapokon demokratizálni fogják s

így remélik, hogy rövidesen sikerül megállapodásra jutni Lupu dr. pártjával is. A két párt között ugyanis már napokkal ezelőtt fuzió tárgyalások indultak meg s Lupu dr. hajlandó-nak is mutatkozik arra, hogy a liberálisokkal egyesülve védje ki a nemzeti-parasztpártt, valamint a néppárt támadásait is. Amennyiben pedig — írja a lap — ez a fuzió létrejönne, úgy a nemzeti-parasztpárt teljes felbomlásával lehet számolni, mert az eddig még visszamaradt nemzeti és parasztpártiak nagyrésze lelkes híve a liberális orientációnak s valószínű, hogy a parasztpárt-liberális demokratapárt fuziója esetén tömeges átlépések fognak bekövetkezni. Hogy ez mennyire valószínű, a lap megemlíti, hogy a liberális orientációt óhajtó csoport élén állóknak a napokban már sikerült saját pártjában is teljesen izolálni Mihalachét és Maniu Gyulát. Mihalache, sőt Maniu is hajlandók volnának fuzionálni a liberálisokkal. Ez azonban természetesen csak abban az esetben következhetne be, ha Bratianuék megszakitánák a tárgyalásokat Lupu dr.-ral. A belpolitikai horizontján tehát ismét új formációk várhatók s a lap idézi Bratianu Ionének a liberális-párt legutóbbi vacsoráján tett kijelentését: „Mindannyian egy vulkán tetején állunk s so-ki sem tudja, mit hoz a holnap!”

Lapunk ma száma 10 oldal.

Csőd előtt a leszerelési konferencia.

Chamberlain és Briand azon társulnak, hogy a szovjet is vegyen részt az értekezleten.

Londonból jelentik: A Westminster Gazette genfi tudósítója írja, hogy hír szerint Chamberlain és Briand kísérletet tettek arra nézve, hogy rábeszéljék a svájci kormányt arra, hogy vegye újból fel a diplomáciai viszonyt Oroszországgal. A két külügyminiszter főleg azért kísérel meg ezt, hogy ezzel megszüntesse a szovjet azon kifogását, hogy Worowski meggyilkolása miatt nem vehet részt a leszerelési értekezleten.

A tokiói jelentések szerint a sajtó egyhangú meglepődéssel üdvözi a három nagyhatalom magatartását a tengeri fegyverkezés konklúziójáért összehívott értekezletre vonatkozólag. Az eredményt illetőleg a hangulat már nem annyira bizakodó, mivel attól tartanak, hogy a francia s olasz megfigyelők, akiknek jogában áll nyilatkozni, bonyolultabbá tehetik az értekezletet, mintha mind az öt nagyhatalom venne részt rajta.

Román utlevélgár Párisban.

A párisi rendőrség letartóztatott egy bucuresti-i ügyvédet, aki eddig 117 hamis utlevelet adott el.

Párisból jelentik: A francia rendőrség — mint már napokkal ezelőtt megírtuk — őrizetbe vett egy Bogdan nevű, állítólag bucuresti-i ügyvédet, aki több kivándorolni szándékozó francia polgárnak hamisított román utleveleket adott el. A párisi rendőrség az ügyben befejezte a vizsgálatot s eszerint megállapítást nyert, hogy Bogdan 117 hamisított utlevelet adott el s a hamis iratokkal több mint száznak sikerült is elérni a kanadai partokat.

Bogdan 1000 frankot is elkért egy-egy hamis utlevélért s amikor őrizetbe vették, 40 ezer frank készpénzt és három hamisított utlevelet találtak nála, amelyekért ezuttal már 5000 frankot ígérték neki, de ő 7000 frankot követelt értük. Mint kihallgatásakor mondotta, ez lett volna az utolsó hamisítása, mert április elején ő maga is Délamerikába szándékozott kivándorolni. Még nem sikerült megállapítani, hogy melyik párisi nyomdában készítették el az utlevélüzetecskéket.

A Saar-terület német akar maradni.

Egy párisi szocialista lap a Saarvidék és Rajnatartomány kiürítését követeli.

Párisból jelentik: Stresemann külügyminiszternek a külföldi sajtó előtt tett tegnapi nyilatkozatát a lapok kedvezően fogadták. Érdekös, hogy míg a Petit Journal azt írja, hogy Németországnak a Saar-kérdésben feltétlenül engednie kell, különben a tanács le fogja szavazni, addig a szocialista Populaire azt fejtegeti, hogy ki kell irtani a Saar-területet, éppen úgy, mint a Rajna-tartományt.

A Saar lakossága nyíltan kifejezésre juttatta, hogy ragaszkodik Németországhoz. tehát Franciaország okosan és igazságosan cselekszik, ha önként feladja elvesztett pozícióját és jószántából irtja ki a területet. Németország teljesítette a Dawes szerződésben vállalt fizetéseket, belépett a Népszövetségbe, a locarnoi szerződéssel oly kötelezettségeket vállalt, amelynél többet egy néptől sem lehet kívánni. Joga van tehát ellenszolgáltatásként és a locarnoi szerződés szellemében teljes szuverenitást követelni a Saar-területen és a megszállott Rajna-tartományban. Mult év szeptemberében már ügylátszott, hogy felszabadul a Rajna-tartomány, aztán bizonytalan időre elhalasztották. Németországnak a locarnoi szerződésért feltétlenül elégtételt kell kapnia és Franciaország nem akadályozhatja meg, hogy a Saar-terület lakossága népszavazással döntsön saját sorsa felett.

Németország közvetít Románia és Oroszország között

Az olasz parlament ovációja Románia iránt. — Hogyan történt a besszarábiai egyezmény ratifikálása.

(Az Arad Közlöny római tudósítójának távirata.) Tegnap délután fél hatkor Mussolini a kamara elé terjesztette a besszarábiai egyezmény ratifikálásáról szóló dekrétumot, hogy azt a parlament törvényerőre emelje. Az összes képviselők felállva percekig éljenztek Romániát. Az ováció elültével Mussolini kérte a sürgősség kimondását, mire a kamara bizottságot választott, amely félórai tanácskozás után a javaslatot betervezte. Torro előadó beszéde után az elnök azonnal beszüntette a vitát és a kamara 200 szavazattal 1 ellenében megszavazta a ratifikálást. Torro beszédeben kifejtette, hogy Olaszország azért készt a ratifikálással, mert remélte, hogy Oroszország barátságos uton fogja rendezni Romániával

való viszonyát. Ez azonban nem következett be, mert Oroszország imperialista politikát követett a Romániával egyesült Besszarábia nemzeti koncepciójával szemben. Besszarábia a népek önrendelkezési joga alapján egyesült Romániával és Olaszország, amely ugyanennek a jognak az alapján alakult, minden alkalmat meg kell, hogy ragadjon ennek a jognak az érvényesítésére.

Bucuresti-i táviratok közlik, hogy a Cuvantul szerint a német kormány von Mutkus bucuresti-i követe útján tudomására hozta a kormánynak, hogy hajlandó Románia s Oroszország között közvetíteni. A lap a hirhez hozza, hogy Averescu tábornok a fontos diplomáciai akció megkezdése előtt az ország vezető politikusaiknak tanácsát akarja kikérni.

Görögországban mozgósították a sztrájkolókat.

Fegyverrel verik le az általános sztrájkot.

Athénből jelentik: A kormány mozgósította az összes sztrájkoló munkásokat és egyben kihirdette, hogy mindazokat, akik záros határidőn belül nem térnek vissza szolgálati helyük-

re, agyonlövök. Salonikiben zavargások keletkeztek, azonban a katonaság elfojtotta azokat és öt sztrájkót agyonlőttek.

Helikon-est Aradon.

Erdélyi magyar írók nagyszabású felolvasó-estéje a Kulturpalotában.

(Arad, március 11.) Ma, (szombaton) este 9 órakor lesz a legkiválóbb erdélyi írók helikon-estéje a Kulturpalota nagytermében. A közönség nagy érdeklődése bizonyossá teszi, hogy a helikon-est nagyarányú kulturmanifestáció lesz, amelyen a magyarság lelkes kötelességérzetből és belső sugallatból hatalmas számban fog megjelenni, mint ahogy más népcsoportok ilyen alkalomkor teszik. Az estély programja a következő:

1. Szöllősi Zsigmond dr. a Kölcsey Egylet nevében üdvözi a Helikont.
2. Kemény János báró megnyitót mond.
3. Szombati-Szabó István verseit olvassa fel.

4. Tabéry Géza előadást mond az erdélyi írókról.
5. Szentimrei Jenő verseit olvassa fel.

Szünet.

6. Ligeti Ernő verseit olvassa fel.
7. Bánffy Miklós gróf „Haldokló oroszán” című novellás kötetéből olvas fel.
8. Nyirő József „Wesselényi báránycái” című novelláját olvassa fel.
9. Áprily Lajos verseit olvassa fel.
10. Molter Károly „Bólyaiak szobra” című novelláját olvassa fel.

Az estély után a vendégek tiszteletére a Vadászklubban társasvacsera lesz, amelyen a hölgyek is megjelennek.

Titkok az aradi adókvetések körül.

A pénzügyigazgatóság eltiltotta a felvilágosítások megadását. — Szemléltető adatok az adókvető bizottságok mai munkájáról.

(Arad, március 11.) *Nicoleanu* pénzügyi adminisztrátor ma rendeletileg megtiltotta az adókvető bizottságoknak, hogy adókvetési ügyben bárkinek is felvilágosítással szolgáljanak. Nem tudjuk, mi okból látta szükségesnek a pénzügyigazgatóság vezetője, hogy ezt a tilalmi rendeletet kiadja, — amely mindenestre csak arra lehet jó, hogy az adózó polgárság bizalmatlanságát még inkább fokozza. — Anynyi azonban már kétségtelen, hogy a magas felelőséket nem lehet eltitkolni, mert ha a bizottságok működésük felől nem is szolgálnak ugynevezett hivatalos információval, elmondja, elpamaszolja azt maga az adózó, akinek, hogy e tekintetben mennyiben van igaza, annak szemléltetésére álljon itt néhány adat, amely a város különböző részein lévő házak után kivett házádot illetőleg a bizottságok működését élénken illusztrálja:

Belváros, Bulev. Regina Maria: özvegy *Tolnay* Jánosné házbérbérendelme, amíg 1923-ban 258.100 lejben volt megállapítva, ezuttal 1.250.000 lejre becsülték fel, amely után kerek 200.000 lej házádot vetettek ki. *Sabau* Cornel Str. Gojdu-uccai házbérbérendelme 6000 lejjel szemben 18.000 lejjel, (adó: 2880 lej); *Hámory* László Str. Eminescu-uccai háza bérbérendelme 8200 lejjel szemben 30.000 lejjel, (adó: 4800 lej); *Zsedely* István Str. Caragiale-uccai háza bérbérendelme 7000 lejjel szemben 40.000 lejjel, (adó: 6400 lej); *Szilágyi* János Str. Sarmisegethuza-uccai háza bérbérendelme 5797 lejjel szemben 36.360 lejjel, (adó: 8800 lej); *Gacsi* András Str. Brumarel-uccai háza bérbérendelme 3125 lejjel szemben 9600 lejjel, (adó: 1536 lej); *Szaszik* Rozália Str. Lae Bar-na-uccai háza bérbérendelme 1400 lejjel szem-

ben 8000 lejjel, (adó: 1280 lej); *Korner* Károly Str. Trandafirilor-uccai háza bérbérendelme 7080 lejjel szemben 80.400 lejjel, (adó: 12.864); *Prezedeki* Miksa Str. Sarmisegethuza-uccai háza bérbérendelme 24.000 lejjel szemben pedig 110.000 lejjel, (adó: 17.920 lej) állapították meg a mai napon az egyes bizottságok. A házádot tárgyalások lefolyásáról annyi mindenestre nyilvánosságra került, hogy a tulzott adókvetések ellen az érdekeltek háztulajdonosok szinte kivétel nélkül felebbezést jelentettek be, már nyomban a bizottság előtt.

A pénzügyigazgatóság különben ma hírdetményt bocsájtott ki, amelyben — mint az bucuresti-i jelentések alapján már napokkal ezelőtt megírtuk — felhívja az adózók figyelmét arra, hogy a kormány érvénybeléptette az egyenesadókról szóló törvény 93. és 110. szakaszát s eszerint mindazoknak, akik adóvallomásukat alkalmával jövedelmüket magasabb összegben, illetőleg tévesen vallották be, ezt a körülményt adójuk kivétele előtt, de legkésőbb március 31-ig jelentésként be az illető adókvető bizottságnál, ahol egyszersmind új adóvallomást is benyújthatnak. Az ezt illető bejelentések, illetve kérvények bélyegmentesek és azokon hivatkozni kell előző adóvallomásukat irtató számára.

— Antiszemita diáktüntetés Bécsben. Bécsből jelentik: A felsőkereskedelmi akadémián a horogkeresztes diákok vezére zsidóellenes beszédet mondott, mire a hallgatóság megtámadta és kiszorította a zsidókat az épületből. A rendőrség szétoszlatta a verekedőket.

DIE DAME 70 Lej

Sándor Ferenc könyvüzletében.

A házasság válsága.

Házasság szerződéses alapon. — Hol a boldogság mostanában? —
Házasságkötés — ház nélkül.

(Arad, március 11.) A házasság problémája dolgában a ma beérkezett levelekből közöljük az alábbiakat:

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Az „özvegyasszony“ március 3-án közölt hozzászólására kívánok reflektálni, aki azt a konkluziót vonta le a házasság válságának problémájából, hogy „ház nélkül nincs házasság“. Asszonyom! Ön elkeseredésében írhatta le ezeket a szavakat és éppen ezért kissé kiélezte és túlozta az igazságot. Mert való igaz, hogy anyagi feltételek nélküli nehéz boldog házasságot elképzelni. Én például 27 éves kereskedelmi alkalmazott vagyok, már 10 év óta ugrálok a pultr mögött, kibeszélem a lelkem, lestrapálom a fizikumomat és máris tönkre mentek az idegeim. Vajjon meddig bírom még ezt az iramot? Ki fog engem gondozni, ki fog segíteni rajtam, ha 50—60 éves leszek? Miből tartom el gyermekeimet? Asszonyom! A szülőknek a mai körülmények között igenis gondoskodniuk kell arról, hogy gyermekeik házasságát a lehetőség szerint biztos anyagi alapokra fektessék.

Mert ha két szegény ember összeáll, abból hamarosan boldogtalan házasság, sőt gyakran családi tragédia is keletkezik. A gond, baj, betegség ott leselkedik a szegény ember körül és jó ilyenkor, ha háza van, amely védelmet és hajlékot adhat neki.

Egy kereskedelmi alkalmazott.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

A legfőbb bajnak azt tartom, hogy a mai házasságok nagyrészből hiányzik a szerelem, a szó nemesebb, igazibb értelmében. A szerelmi házasság most a gazdagok jogtalan kiváltsága és a szegények ostoba fényűzése. A férfiaknak, az általuk alkotott társadalom korlátlan szabadságot biztosított és ők, különösen szerelmi téren nemcsak hogy kihasználják ezt a szabadságot, hanem vissza is élnek vele. Minden hatalom az övék és mégis azt merik mondani, hogy a nők teszik őket romlottakká. Pedig ez nem igaz, mert a férfiakat tulajdon testük vágyai, ösztönei teszik rosszá és az a gyengeségük, hogy nem tudják testük kívánságait legyőzni és uralmuk alá törni. Ha az emberies érzés, intelligencia, nem pedig a vágyak sarkantyuzó ösztöne vezetné a férfiak cselekedeteit, akkor elképzelhető lesz a házasság, amelyben sem az érdek, sem pedig a szerelem viszik a főszerepet, hanem a harmonikus, boldog és megelégedett együttélés akarása.

V. L.

Az „Aradi Közlöny“ egy minden tekintetben komoly, nemcsak érdekes problémát boncol. Ha jól gondolkodunk, ez nem is probléma, inkább egy újabb betegség, amely nemcsak egyéni, hanem általános jellegűvé vált! A betegség neve Válás! Hosszu évek során át abban a hivatalban dolgoztam, amelyből a házassalandók elindultak boldog, vagy boldogtalan utra. Pszichológus nem vagyok, de mégis mint hivatalnok, sokat láttam, tapasztaltam évek hosszú során át és talán ez adott bátorságot ahhoz, hogy hozzászóljak ehhez a betegséghez! Egy bizonyos sorrendet kell ennél a boncolásnál betartani. Teljén kezdjük:

Háború után egy régi, mondhatnám elavult szokást elevenítették fel az eladó leány szülei. Visszatértek a régi idők szokásaihoz, mert az óvatosság a mai férfikkal szemben szükségsszerűvé vált! Leányuk nemcsak az anyakönyvvezető és a pap előtt kötötte meg a házasságot, hanem mindkettőt megelőzve, egy közjegyzőnél, vagy ügyvédnél zajlott le először ez az aktus. Házassági szerződést kötöttek, apamázsról, hozomány részletben való ki-

fizetéséről s egyéb anyagi feltételekről. Az ilyen szerződéses házasságok kilencven százalékban boldogtalanok és rövid életűek! Egy példát mondok el állításom bizonyítására. Egy bankigazgató, akinek a neve a budapesti tőzsdén is sokat szerepelt, férjhez adta leányát egy fővárosi fiatal kezdő orvoshoz, akinek csak a tudása volt kisebb, mint a klienturája! A házasság így üzletszerűen, szerződéssel kötött meg s az apa egy nagyobb pénzsegélyre kötelezte magát a leendő férjfel szemben. A tőzsdén 1919-ben hatalmas összeomlások tör-

Kinai tábornoknak nézett egykori amerikai tiszt.

Az amerikai külügyminisztérium hivatalosan is megcáfolja a Fengya-legendát. Harminc évvel ezelőtt meghalt a kassai táblabíró öccse.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Az összes európai lapokat végigjárta az a hír, hogy Feng Ju Siang, a kantoni hadsereg egyik fővezére magyar származású ember, aki Kassán született és akinek bátyja Fengya táblabíró ma is Kassán él. Az érdekes hírt azonban — mint azt már meg is írtuk — hamarosan cáfolat követte, a kínai vezér környezetéből cáfolták meg a hírt, amely szerintük a táblabírótól indult ki, aki azt mondotta volna, hogy öccse 1890-ben vándorolt ki, az amerikai hadseregbe lépett és onnan ment át a kínai hadse-

téntek, egzisztenciák mentek egyik napról a másikra tönkre s az após nem tudott eleget tenni kötelezettségének. A családi béke megbomlott. A veszekedések, szemrehányások napirenden voltak, a vége: A fiatal asszony öngyilkosságot követett el, nem tudott meghalni, de az egészségének örökre vége lett. Ez a vége a szerződéses alapon kötött házasságoknak! Nem modern házasságot kell kötni, hanem gondolni arra, hogy esküszünk egymásnak, az esküdjük, hogy szeretjük és szeretni fogjuk egymást s ha másra nem, de gondoljunk csak arra, hogy a hamis esküt tévő embert a földi, vagy az égi igazságszolgáltatás előbb-utóbb csak megbünteti.

Agoston Zsigmond,

Aradváros volt anyakönyvvezető helyettese.

Megbukott a kártya magyar Mussolinije.

Amerikát járt budapesti kereskedő vagyoni romlása. — Bankgründolás pénz nélkül — kártyaszervenvedélyből.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A magyar fővárosban ismét összeomlott két karrier a kártyaszervenvedély következtében. Az egyik feláldozta családi életét és külföldre szökött, a másik pedig bikkasztásra vetemedett és most a rendőrség körözi.

A verhetetlen kártya-Mussolini.

Az első áldozatnak Magyar Armin a neve. Szép, nagy selyemárúüzlete volt a Deák Ferenc-uccában. Magyar Armin apja, Magyar Leon, ismert kereskedő volt, aki hatalmas vagyont hagyott fiára. Magyar Armin keresztény leányt vett feleségül és pár évre kiment Amerikába, ahol társasüzletet alapított. Az infláció idején tért haza, miután üzletészét az új világban eladta. Hazahozott dollárjaival az akkori konjunkturának megfelelően tőzsdéni kezdett, majd áttért a textilszakmára. Összeköttetései révén elsőrendű külföldi képviselőket szerzett és üzlete pompásan ment. Ekkor kipróbálta szerencsáját a kártyaasztalnál is. Siófokon egy este belépett az Urikaszinóba, ahol nagyban folyt a hazárdjáték és poentirozni kezdett. Óriási szerencsével játszott és rengeteget nyert azon az estén, úgy hogy elnevezték „Siófok rémé“-nek. A szerencse meg szédítette Magyar és Pestben is folytatta a játékot. Állandó vendége volt a Tőzsde Klub kártyaszobáinak, ahol eleinte szintén kedvezett neki a szerencse. Itt kapta a „Mussolini, a verhetetlen“ nevet, de ezzel a névvel, mintha elkabálzták volna: sorozatosan veszíteni kezdett. Ugyanakkor a fizetésképtelenségek miatt üzleti téren is nagy veszteségek érték, úgy hogy Magyar Armin végül is feladta lakását, családját elküldte külföldre és ő maga is miután kényszeregyezséget kért maga ellen és megkezdődtek a hitelezőkkel való tárgyalások, egy szép napon eltűnt Budapestről. A külföldi hitelezők feljelentésére azonban ma Bécsben letartóztatták. Az eddigi megállapítások sze-

rint Magyar passzívja: 250.000 pengő, amivel szemben 100.000 pengő aktiva áll fent.

A másik áldozat

Berger Sándor 33 éves tőzsdébizományos és szállító. A háború után csempészüzletekkel foglalkozott és behozatait engedélyeket járt ki, aminek révén alapos ismerője lett a vámügyeknek, majd szállítással kezdett foglalkozni. A vámházban elkövetett visszaélései miatt börtönbe került, ahol megismerkedett Ráczy Gyulával az Alföldi Mezőgazdasági és Ipari r.-t. volt vezetőjével és kiszabadulásuk után közös üzletbe kezdtek. Ráczy egy biztosítási bankot gründolt pénz nélkül, Berger pedig egy kereskedelmi vállalatot és a külföldi gyáraktól a Ráczy-féle „bank“ garanciájára vette hitelbe az árut, amelyet olcsón eladott, csak hogy kártyaszervenvedélyének hódolhasson. Ő is állandó vendége volt a pesti kártyakluboknak és minden pénzét a kártyaasztalon hagyta. Mikor a fizetésekre került a sor, egyszerűen megszökött. A rendőrség most körözi a kártya bukott hősét.

SIROTA

zongoraművész hangversenye március 22.
Jegyek Sándor könyvkereskedésében.

— Kettészakadt a magyar demokrata-párt. Budapestről jelentik: Pakots József kettős mandátuma miatt a demokratapártban előállott válság ma szakadásra vezetett. A pártvezetőség annak idején felhívta Pakotsot és Gál Jenőt, hogy a fejelem megsértése miatt lépjenek ki a pártból. A nevezettek most bejelentették, hogy Magyar demokratapárt címen új pártot alakítanak. Az új párt megalakulásáról a képviselőház elnökségét is levélben értesítették.

Legújabb tavaszi férfi ruhaszövet újdonságok
nagy választékban megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók **I. SCHUTZ-nál** ARAD, Strada Eminescu Nr. 28. :: Telefon: 516.
Győződjön meg mindenki vételkötelezettség nélkül.

Művészet.

Táray.

(Arad, március 11.) Érdekesen öszbevegyülő haj, de fiatalos arc, erős kifejezésű arcél, nyugodt, csendes tekintet, férfias megjelenés és sok-sok közvetlenség, ez Táray Ferenc, a budapesti Belvárosi Színház tagja, a modern színjátszás, a mai kor tónusának megfelelő, lelki átélést kívánó szerepek egyik legpompásabb magyar reprezentatív egvényisége. Táray Ferenc a ma esti Oradea felől jövő gyorsmotorral érkezett meg Clujról Aradra, hogy eleget tegyen Szendrey Mihály színiigazgató meghívásának és eljátsza három modern drámának, — Szeretni, Ismeretlen katona és Haláltánc — valamint a Vasgyáros főszerepeit.

Szendrey Mihály szalonjában akadunk rá a művészre. Nem tér ki a beszélgetés elől a művészeknél szokásos huzódozással, hanem készséggel, azonnal beszélni kezd és közvetlen hangon mondja a következőket:

— Mindenekelőtt engedje meg, hogy kifeleltem: Arad szebb, mint gondoltam. Ez talán megszokott, banális kijelentés, de valóban Arad oly szimpátiát ébresztő város, bevallom, nem egészen ilyennek festették. Érdekes, hogy minden erdélyi városban jártam eddig s Aradra még sohasem jutottam el. Budapestről mintegy 4 hete utaztam el. Clujon, Targu-muresen és Brasovban vendégszerepeltem több estén keresztül, Aradra igazán legjobb szerepeimmel jöttem. Mindhárom új darabban a lelki átgondolást és a modern kifinomodottságot akarom adni a szerzők intuícióihoz képest. Hogy fáradt vagyok-e a sok munkától? Nem. Tegnap még Clujon játszottam s utána csomagoltam és reggel utaztam.

Közben Szendrey né szívélyesen vacsorára invitálja Tárayt. Ekkor már szabadkozni, szállodában levő feleségére hivatkozik, akivel együtt fog vacsorázni. Ez előtt még a direktornak is meg kellett hajolnia. És már bucsuzik is, siet vissza, holnap korán reggel próbája van, mindig pontos szokott lenni. Ügyelő még nem írta fel... (S.)

* A színház heti műsora: Szombat délután 3 és fél órákor: Cirkuszhercegnő, operett. (Zóna-előadás, Félhelyárak.) Este 8 és fél órákor: Szeretni, dráma. (Táray Ferenc vendégfellépte, A. bérlet.) Vasárnap délután három órákor: Szerencsekerek, operette. Délután 6 órákor: Vasgyáros, színmű. (Táray Ferenc vendégfellépte.) Este 8 és fél órákor: Ismeretlen katona, dráma. (Táray Ferenc vendégfellépte, B. bérlet.) Hétfőn: Haláltánc, dráma. (Táray Ferenc vendégfellépte, C. bérlet.) Kedden: Nem nőszülök, vígjáték. (Bérletszűnet.) Szerda: Válás után, bohózat. (Győző Alfréd jubileuma, Bérletszűnet.) Csütörtök délután 3 és fél órákor: Chopin, operett. (Fél helyárak.) Este: Román előadás, Péntek: Asszonykám, operett. (Bemutató-előadás, A. bérlet.) Szombat délután 3 és fél órákor: Marica grófnő, operett. (Fél helyárak.) Este 8 és fél órákor: Asszonykám, operett. (B. bérlet.)

* Biró Lajos „Rátotia” című darabját játsszák e hó 19-én este a Kulturpalotában Jósika Mici és Darvas Ernő. Ez a rendkívül érdekes darab a férjhezmenés problémájára világít rá élesen. Róna Dezső Schumann, Loewe, Strauss, Hans Hermann és Schubert-dalokat fog énekelni, tökéletesre fejlesztett művészi előadásban. Jósika Mici és Darvas Ernő magánszámait az új irodalom gyöngeiből válogatták össze. Jegyek Oláhnál.

* Az aradi színházi iroda hírel, Táray Ferenc vendégjátékait felelőszággal érdeklődéssel várja az aradi közönség. A kiváló művész első fellépése szombaton lesz Gerald „Szeretni” című hatásos drámájában. Külvile még Kálmán Sári és Mészáros Béla játszanak hálás szerepeket. Vasárnap délután 6 órákor Ohnet-né még mindig vonzó színműve, a „Vasgyáros” van műsoron a címszerepben a vendégművészsel. Este pedig Raynald világszenzációt keltett drámáját, „Az ismeretlen katonát” mutatja be a drámai együttes. A modern, izgalmas dráma főszerepét Táray játssza, aki Budapesten is óriási sikerre vitte a darabot. Hétfőn fejeződik be Táray vendégszereplése Strindberg Haláltáncában. Győző Alfréd szerdai jubileumának kiemelkedő része az a bankett lesz, amelyet előadás után kártyásal, barátal és tisztelől rendeznek a jubiláns tiszteletére. Azok, akik részt akarnak venni a Győző-banketten, ezt a szán

dékukat jelentésék be a színházi pénztárnál. — Az Asszonykám című operett-újdoncság lesz a jövő hét csománya. A nagysikerű operett egy év óta van műsor

ron a budapesti Városi Színházban. Az aradi premier pénteken lesz. A férfi főszerepet Fratta Géza, a népszerű bonvivánt játssza vendégként.

Rablógyilkossággal vádolják Kmetty Károlyt.

Uj vádak a britanniás tiszt ellen.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A székesfehérvári katonai törvényszék — mint jelentettük — napok óta tárgyalja a jogtalan rekvirálással, csalással és zsarolással, betöréssel és súlyos testi sértéssel vádolt Kmetty Károly volt britanniás főhadnagy büntígyét. Érdekes jelenség, hogy a feljelentések még mindig egyre-másra érkeznek a katonai törvényszékhez Kmetty ellen és az ügyész ma már hatálat bűntetendő rablógyilkosság címén is vádat emelt a volt britanniás tiszt ellen. A katonai ügyész ugyanis a mai tárgyalás

kezdetén felállt és bejelentette, hogy újabb feljelentés érkezett Kmetty ellen, amely szerint az, 1920. január 8-án meggyilkolta Blau Ármint Rombach-uccai lakos 70 éves öreganyját, akit felcsalt a Britanniába és ott ki is rabolta.

— Most már rablógyilkosság címén is vádat emelek Kmetty Károly ellen — mondta az ügyész — és kérte a feljelentő megidézését. A törvényszék helyt adott az ügyészi indítványnak és a legközelebbi tárgyalásra megidézte Blau Ármint azzal, hogy összes bizonyítékait hozza magával.

Nyomorba jutott egy magyar nábob világszép asszonya.

Megyeri-Krausz elvált feleségének harca a megélhetésért. — Érdekes valorizációs pör a budapesti törvényszéken.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A budapesti Táblán ma érdekes és regényes valorizációs per került tárgyalásra, amelynek hősnője Dálnoky Gizella, akinek egykori férje, Megyeri Krausz Lajos háromszáz milliórd koronát hagyott rokonaira, viszont özvegye a pénz romlásá folytán a legnagyobb nyomorba jutott. Ezt legjobban jellemzi az, hogy ügyvédje bejelentette, hogy Dálnoky Gizella ma a tárgyalás előtt a Dunába akart ugrani, mert nem bírja tovább a nyomoruságos életet és annak szenvedéseit, s csak nagy nehézségekkel sikerült szándékának megmástitására rávenni.

Megyeri Krausz Lajos annak idején Magyarország leggazdagabb embere volt, aki elvált első feleségétől és elvette Dálnoky Gizellát, aki a régi társaság leghiresebb dámái közé tartozott. Híres szépség volt, kitűnő családból származott és nemcsak külső megjelenése, hanem műveltsége miatt is valósággal királynőként ünnepelte a pesti társaság. Megyeri Krausz később azután békés uton elvált Dálnoky Gizellától is, de előbb szerződést kötött feleségével, hogy amíg újból férjhez nem megy, 10.000 forint életjáradékot biztosít neki. Megyeri Krausz 1905-ben meghalt és örökösei, akik mai érték szerint 300 milliórd korona vagyont kaptak, felelősséget vállaltak Dálnoky Gizella életjáradékának biztosítására, sőt 1920-ban életjáradéki biztosítást kötöttek részére havi 10.000 forintról. Közbejött a korona elértéktelenedése, úgy, hogy a járadék havi 2 pengőre csökkent. Dálnoky Gizella erre perbe vonta az örököseket és tartásdíjának megállapítását havi 20 millió koronában kérte. A törvényszék több ízben elutasította Dálnoky Gizellát keresetével, mivel az életjáradék nem valorizálható.

Dálnoky Gizella persze felebbezett és dr. Kovács László táblai tanácselnök elrendelte a bizonyítást, hogy milyen vagyoni viszonyok között élnek az örökösök és hogy mentették át az örökséget. Végül az elnök felszólította a feleket, illetve azok képviselőit, hogy próbáljanak barátságos uton megállapodni, hiszen a jómódu örökösöknek nem esik nehezükre, ha segítenek az elvált feleség szomorú helyzetén. A felszólításnak meg is volt az eredménye és ma délután egyezkedő tárgyalásra jöttek össze az örökséget élvező családok ügyvédjei, valamint Dálnoky Gizella és ügyvédje. Két órai tanácskozás után végleges megállapodás nem jött ugyan létre, de elhatározták, hogy a bíróság végleges döntéséig olyan adományösszeget kap Dálnoky Gizella, hogy egyszerű életmód mellett kényelmesen megélhet.

Dálnoky Gizella még ma is őrzi régi szépségének nyomait. Finom izléssel öltözködik, csak a hangja fáradt és látszik rajta, hogy sokat szenvedett. Most Piliscsabán lakik egy kispolgári lakásban. Valamikor villája volt itt, de azt el kellett adnia. Régi szobalánya megmaradt mellette a rossz időkben is. Dálnoky Gizella kölcsönökből él már évek óta. Piliscsabán valóságos konzorcium alakult, amely regényeket tud arról, hogy milyen nagy vagyont kap majd ez az asszony s a konzorcium tagjai mind hitelezői Dálnoky Gizellának. Tele

van szekrénye váltókkal és kötelezvényekkel, a végrehajtó mindennapos vendég lakásában és a hitelezők konzorciuma már előzetes lefogalást eszközölt arra a reménybeli összegre, amit Dálnoky Gizella kapni fog. A per nemcsak Dálnoky Gizella valorizációs pere, hanem ugyyszólván egész Piliscsabáé, mert Dálnoky Gizella csaknem mindenkinek tartozik. Ép ezért nem jött létre végleges megállapodás az egyezkedési tárgyaláson, hiszen a szomorú sorsu elvált asszony maga sem tudja, hogy mennyi adóssága van.

A végleges rendezés a bíróság utolsó ítélete után történik meg, de addig is — mivel az örökösök nem helyezkednek rideg álláspontra — biztosítva van Dálnoky Gizella rendes megélhetése. Ő is megnyugodott és most már hiszi, hogy lassan-lassan minden rendbejön, s az egykor dugszagd, világhíres szép asszony csendben, nyugodtan, gond nélkül lemorzsolhatja életét.

ÜZLETEMET folyó hó 15-én Str. ALEXANDRI (SALAC-U.) 1. sz. alá helyezem. Addig is a raktárt mélyen leszállított árban árusítom. Egy ügyes szakmabeli kiszolgáló-leány azonnal felvételik. Jelenlegi helyiség álványokkal együtt azonnal olcsón kiadó. HOFFMANN SANDOR ARAD

— Megörült Reinitz Jakab csehszlovákiai büntárs. Kassáról jelentik: Egy éve már, hogy a sajtó telve volt Reinitz Jakab tömeggyilkossági bűnügyével. Azóta Reinitz az aludi fegyházban tölti életfogytiglani büntetését, büntárs pedig Lipótváron. Egy büntárs van még Reinitznek és pedig Fuchs Jenő huszti munkás, aki még nem volt bírál előtt és jelenleg a kassai törvényszék fogházának lakója, mint vizsgálati fogoly. Fuchs csak három évvel a gyakosság után került az igazságszolgáltatás kezére Reinitz vallomása nyomán, akinek Grosz Hermann meggyilkolásánál segédkezett és szinte örült, hogy könnyíthet lelkiismeretén. Amikor ez az utolsó kassai Reinitz-bűnper előkészítése megindult, Fuchs egyszerre csak különösen kezdett viselkedni a fogságban. Rátámadt fegyőreire, a kérdésekre zavaros feleleteket adott, úgy, hogy a fogházorvos javaslatára elmeorvosi megfigyelés alá vették. Eleinte azt hitték, hogy a gyilkos szimulál, de később kiderült, hogy állapota igen komoly és a lelkibetegség egyik sajátos neme ütött ki rajta. Ennek következtében valószínű, hogy az orvosszakértők javaslatára a közeli napokban elmeorvóháza utalják Fuchs Jenőt, aki ilykép az élve eltemetettek börtönébe kerül a fegyház helyett.

Tihozzátok szólok, aradi iparosok asszonyai!

Alakítsuk meg az Iparos-Otthon Aradon. — A vasárnapi iparosnaggyűlés elé.

Irta. REINHART GYULA.

A bugó harangszó, mely a vasárnapi ünnepi nagymise kezdetét jelzi a keresztény hívőknek, figyelmeztetni fogja az aradi iparosokat arra a nagy ünnepre, mely a városháza közgyűlési dísztermében fog lefolyni. Ezuttal nem jubileumi ünnepség lesz, nem személy- vagy eszme negyed- esetleg félszázados emlékeztetőre gyűl össze Arad iparossága, hanem alapkövét fogja letenni egy új intézménynek, melyet már régen régén meg kellett volna valósítania, melynek vágya már évtizedek óta él a lelkekben, de mindig megakadályozta ennek megteremtését az iparosok örök átka, a nem-törődőmség, a közöny, a viszály.

Meg kellett nehezülnie az időknek feleltünk, hogy végre egy táborba hozzon bennünket, hogy vállvetett munkával, az igazunkba vetett hittel igyekezzünk feltámasztani az eszmét és közelebb hozni annak megvalósítását. Az a lelkes gárda, mely négy év előtt az első iparos-bál jövedelme gyanánt 20.000 lejt tett le egy alapítandó „Iparos-Otthon” céljaira, ápolta a szent tüzet és nem engedte azt több elaludni. Ma már ott tartunk, hogy csaknem egy félmillió lej tőkéje és négyszáz lelkes, buzgó tagja van az „Iparos-Otthon”-egyesületnek, mely ez alkalommal lép ki a porondra, hogy beszámoljon eddigi működéséről s irányt szabjon jövő terveinek.

Vajon sikerül-e eredményeket elérni? Egy embernek, vagy akár egy lelkes kis csoportnak az ereje ezt korántsem döntheti el, még a legbuzgóbb igazgatóság és választmány fáradtságát nem ismerő munkával is alig lesz képes megbirkózni a nehézségekkel és akadályokkal. Minden attól függ, hogy Arad iparossága saját ügyének tekinti-e az „Iparos-Otthon” megvalósítását. Ha ezt kérjük, ha a vasárnapi naggyűlés szentesíteni fogja azt a megállapítást, hogy az „Iparos-Otthon” megvalósítása most már halaszthatatlan és elodázhatatlan feladata a mai iparos-generációnak, ha az iparosság becsületbeli tartozásának fogja elismerni, melyet haladék nélkül elintézní kell, úgy könnyű lesz megszerezni az anyagi eszközöket, melyek az iparos-otthon megteremtéséhez, annak felállításához és mielőbbi megnyitásához szükségesek.

Ugy érezzük, hogy ez a megmozdulás most már az utolsó lehetőség, ha ezuttal is elhagynók bukni az eszmét, az soha többé feltámasztható nem lesz. Soha többé annyi lelkes s ügybuzgó és áldozatkész iparost egy táborba hozni nem tudunk, kik mindnyájan át vannak hatva attól a tudattól, milyen égető szüksége van ma az iparosságnak az Otthonra. Az Otthon felállítása egyetlen, mely módot ad arra, hogy ápoljuk az iparos-összetartás szent eszméjét, terjesszük a kulturát, ipari szakkönyvtár, laboratórium, ismeretterjesztő előadások útján fejlesszük a szaktudást és képzettséget, végül gondoskodjunk az iparos-ifjúság neveléséről. Elaggott és munkaképtelen iparostársainkról is akarunk gondoskodni és azoknak gondtalan öregkort biztosítani. Gondoskodni akarunk arról, hogy betegség esetén orvos, gyógyszer, szanatóriumi ápolás álljon rendelkezésre és végül nyugdíjat biztosítani előregedett tagjai részére. Ily nagyszabású feladatok csak úgy valósíthatók meg, ha komoly tudással vetekszik az érző szív, ha az értelem mellett az érzelmek is kiveszik kellő részüket a munkából. Ezt a munkát azoknak kell végeznők, akik fanatikus hittel és mindent lenyűgöző önfeláldozással viszik lépésről-lépésre, diadalról diadalra a végső befejezésig áldozatkész és önzetlen lelkesedéssel. Csak természetes, hogy terveink keresztülviteléhez segítségére van szükségünk és hol találhatnánk ezt meg, ha nem az iparosok feleségeiben, hű segítőtársaikban az élet göröngyös útjain. Számíthatunk erre annyival is inkább, mint-hogy az alapszabályokban lefektetett elvek szerint azonos jogokat biztosítunk a nőnek, a feleségnek. A kötelezettséggel szemben, mely

csekély tagdíjból áll, ugyanazokat a jogokat élvezzi az Otthonban és nyújtja a kedvezményeket, mint a férjnek és önálló iparosnak.

Hisszük, hogy megértésre fogunk találni: a minden jóért és nemesért áldozatkész asszonyi szív megértőbb lesz a mi humánus céljaink iránt. Reá fogjuk bírni a férjet, hogy ne csak ő lépjen be az Otthon tagjai közé, hanem belépnek asszonyaink is, hogy kivegyék részükét az alkotó munkából. Ha így lesz, amihez

Halál a tizezedik párbaj után.

Fodor Károly magyar vívómester tragikus elhunyt. — Hogyan lett a MÁV.-tisztviselőből országos hírvívótanárr.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Közöltük tegnap, hogy Fodor Károly vívómester Párisban hirtelen meghalt. A gyász-hír mély megilletődést keltett Budapesten nemcsak a szűken értelmezett vívőkörökben, hanem a társadalom minden rétegében, ahol az öreg Fodor mestert, három generáció vívómesterét szerették és kiváló szellemi tulajdonságaiért is nagyrabecsülték. Fodor Károly pályafutása, ahogyan két száz pengével megvennégy év előtt nekivágott a tuskés vívómesteri pályának, hogy végül kifejléssze a világ egyik legnagyobb, legpezsgőbb életű vívóüzemét, ez a pálya egyenesen páratlan a maga nemében. Évtizedekig nemcsak a sportnak, hanem a társadalmi és politikai életnek is központja volt Fodor vívóterme. Hogy az olvasó megérthesse ennek az intézménynek jelentőségét, elég ha azt az egy adatot közöljük, hogy a múlt héten vívták a Fodor-iskola nagy vívótermében — ugyanabban a teremben, ahol a huszonöt éves Fodor Károly negyven év előtt megvetette a lábát — a tizezedik párbajt.

Fodor Károly, miután a nagykőrösi gimnáziumban érettségizett és Budapesten beiratkozott a jogra, hogy megélhessen, MÁV. tisztviselő lett. Fodor tulajdonképpen a MÁV. egyik szűk, aktákkal teli hivatali szobájában kezdte a vívás tanítását. De a hivataltársait hamar ott hagyta. Nagyszerű pedagógusnak bizonyult. Fiatal kollégái rendre megtanultak vívni. Talán ez a siker bírta rá Fodor Károlyt, hogy a Váci-ucca és Párisi-ucca sarkán levő ház egyik sötét udvari szobájában „vívótermet” nyisson.

Kitünő fiatal olasz mestereket hozott a vívótermébe, amivel igen nagymértékben járult hozzá a magyar versenyvívás kiforrásához s előtöréséhez. Nagyszerű versenyvívókat nevelt, mint Werkner Lajost, Garai Jánost, Gerde Oszkárt, dr. Kovács Györgyöt, Gombos Sándort, Rozgonyit és a legutóbbi években a magyar vívás egyik reménységét, Petschauer Attilát.

A Fodor vívótermét sűrűn emlegették a párbajok, de az abban vívó előkelő politikusok és írók miatt is. A leghíresebb párbajt gróf Keglevich István és Hencz Károly vívták benne. Ebben a bandázs nélküli párbajban a szurás is meg volt engedve és Keglevich, anint emlékeztetes, valósággal beleszaladt Hencz Károly kinyújtott kardjába és átszart tüdővel ott vérzett el a vívóteremben.

Fodor nagyon szívesen foglalkozott a vívótermébe látogató írakkal és művészekkel. Még akkor is maga vívott velük, amikor már nagyüzemmé fejlesztette az iskoláját. Molnár Ferenc is tanítványa volt. Molnár, aki hajlamos kissé hizásra, kurzusra irakozott be Fodorhoz fogyási célból. Egy ízben ugylátszik, feltűnt neki, hogy a vele szemben álló Fodor mester is meglehetősen vaskostermetű. Épen pillanatnyi szünetet tartottak, de már elhangzott Fodor mester vezényszava, amikor Molnár Ferenc vívóállásba helyezkedve, de a kardját még leeresztve, megkérdezte:

nem fér kétség, ha ész és szív együttesen fejtí majd ki munkáját a szeretet e nagy művében, akkor rövid időn belül állani fog az „Iparos-Otthon” hatalmas palotája, mely örök időkön át fog tanubizonyságot tenni, hogy a mai iparos-generáció tudta mi a kötelessége a jövővel szemben, s annak becsülettel meg is felelt.

A vasárnapi naggyűlés napja ünnepe lesz Arad iparosságának, testvéri szeretettel hívunk meg erre minden iparost. Kérve-kérjük az iparosok asszonyait, siessenek segítségünkre, vegyék ki részüket az emberszeretet e nagy munkájából, melynél nemesebbet, melynél magasztosabbat nem végezhetnek soha.

— Mondja, kedves mester, mióta vív maga?

— Harminc éve, — felelte nyájasan Fodor mester.

Molnár eldobta a kardját.

— Harminc éve vív, — füstölgött Molnár kedves nehezteliséssel — és még mindig ilyen kövér? Akkor nem érdemes vívni...

És Molnár abbahagyta a vívást.

Fodor Károly az utóbbi időben sokat betegeskedett. Szédülései voltak, a veséjét is fájlalta. Gyógyulást ment keresni a francia Rivierára és már hazatérőben volt Nizzából, a mikor Párisban utólérte a halál.

Briand a nemzetközi politikáról

Nagy eredmények tartja Stresemannal való barátságos viszonyt.

(Genf, március 11.) Briand ma nyilatkozott a Tägliche Rundschau-nak a nemzetközi politika kérdéseiben. Kijelentette, hogy a közvélemény érthetetlenül türelmetlen a nemzetközi politika eseményeivel szemben, ugylátszik gyorsan pengő filmmel téveszti össze. Hosszadallmas feladatról van szó, amely a német és francia közvélemény támogatásával lassan és fokozatosan elintéződhet. — Rendkívüli eredmény — mondotta a francia külügyminiszter — a köztem és Stresemann között lévő bizalom, amely két évvel ezelőtt kizártnak látszott. Maga az a tény, hogy Stresemannal Genfben rendszeresen találkozunk, hogy személyesen beszéljünk meg a politikai kérdéseket, nagyjelentőségű.

GYERMEK KOCSIK,
székek, játékok és bődíszmű-
árak nagy választékban. 1031
HEGEDÜS cégnél

— Egy öt évi kényszermunkára ítelt kapitány büntetését leszállították. Clujról jelentik: A cluj hatodik hadtest hadbírósa sikkasztás és okirat-hamisítás miatt ma vont a felelősségre Sternadl Eduard kapitányt, a timisoarai katonai kórház gazdasági osztályának volt vezetőjét, akit még 1921-ben fogtak gyanúba a hatóságok. A kapitány költekező életmódjával vont a magára a figyelmet. Eleinte a sziguranca indított vizsgálatot, amelynek meglepő eredményéről jelentést tettek a hadügyminiszternek. A váratlanul jött rovincsolás 179 ezer lej hiányt állapított meg, mely abban az időben jelentékeny összeg volt. Ezenkívül okmányhamisítást is rábizonyítottak a kapitányra, akit letartóztattak és egyévi vizsgálati fogság után a timisoarai hadbírósa elé állították, amely öt évi kényszermunkára ítélte. Sternadl kapitány meglebbezte az ítéletet, amelyet a legfelsőbb hadbírósa tévesnek minősített és az ügy újból tárgyalásával a cluj hadbírósa bízta meg. A mai tárgyaláson a hadbírósa az enyhítő körülmények figyelembe vételével az öt évi kényszermunkát egy évi börtönrre változtatta.

Helikon! Ma este 9 órakor a Kulturpalotában **Helikon!**
a legkiválóbb erdélyi írók felolvasnak

H I R E K.

Tragikus öngyilkosság a pécsi egyetemen.

Előadásközben megmérgezte magát egy tanár-segédnő.

Pécsről jelentik: A pécsi tudományegyetem körbonctani intézetében tragikus eset történt a tegnapi délutáni előadáson. Frank Magda, dr. Entz Béla professzor tanársegédnője előadást tartott és nagyszabású kísérleteket mutatott be az egybegyűlt hallgatónak. Előadása közben titokban nagymennyiségű ciankálit vett be. A mérég hamarosan éreztette is hatását, úgy hogy a szerencsétlen orvosnő már nem is fejezhette be megkezdett kísérleteit, mert merevgörcsöket kapott és elvérzett. Azonnal a belgyógyászatra vitték, de akkor már menthetetlen volt. Senkinek sem tudta, mi indíthatta végzetes tettére, senkinek sem sejtette, hogy a halál gondolatával foglalkozik. Zsebében kétsoros levelet találunk, amelyben megkérte az orvosokat, hogy haláhirét csak másnap tudassák professzorával.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése szerint csapadégra hajló idő várható, lényegtelen hőváltozással.

— A királyi pár olaszországi útja. Bucurestiből jelentik: Ferdinánd király és Mária királyné március 23-án utaznak Sziciliába, a Palermo melletti Taormina fűdőhelyre. Ferdinánd király négy hétig marad Sziciliában és remélik, hogy az ottani meleg éghajlat kedvező hatással lesz egészségének végleges helyreállítására. A királyi pár külföldi útjára vonatkozólag az Adeverul úgy értesült, hogy az utazás elhatározott dolog, csupán annak időpontját nem állapították meg még. Az udvar egy megbízottja elutazott Sziciliába, hogy az ottani Taorminában egy kastélyt, vagy villát béreljen a királyi párnak. Taormina 50 kilométernyire fekszik Messinától és négyezer lakosa van. A Viitorul szerint a királyi pár március 24-én utazik Sziciliába és 30 napig lesz távol. Ez idő alatt a parlament szünetet tart.

— A jugoszláv királyi pár Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A jugoszláv királyi pár tegnap este nyolc órakor megérkezett a fővárosba. A pályaudvaron a királyi család és a kormány tagjai várták Sándor királyt és Marioara királynét, akik egy hétig maradnak Bucurestiben, azután visszatérnek Belgrádba.

— Enyhítik a cadrilatori ostromállapotot. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium és a hadügyminisztérium kiküldötteiből alakult vegyesbizottság beterjesztette jelentését a cadrilatori ostromállapot zóna felülvizsgálása ügyében. A jelentés megállapítja, hogy az ostromállapot fenntartására a határmenti lakosság nyugalma szempontjából feltétlenül szükség van, de bizonyos megszorított intézkedések enyhíthetők.

— A magyar külügyminiszter tárgyalásai Stresemannal, Chamberlainnal és Briand-al. Genéből jelentik: Stresemann német külügyminiszter tegnap délután fogadta Walkó magyar külügyminisztert és hosszas megbeszélést tartottak. A megbeszélésnek a beavatott politikai körök politikai jelentőséget tulajdonítanak. Walkó külügyminiszter a tegnapi nap folyamán Chamberlaint, majd Briand-ot is felkereste, akikkel hosszasan tárgyalt.

— Az Uruguay repülőgép utasai kiszabadultak a fogságból. Párisból jelentik: A casablanca-dakari francia repülőszolgálat egyik gépe elindult Rio De Oro felé. A gépen egy spanyol megbízott van, akinek az a feladata, hogy a fosztogató benszülöttektől kiváltsa a szerencsétlenül járt Uruguay repülőgép utasait. Ez már a harmadik repülőgép, amely az Uruguay ismert szerencsétlensége óta megkísérli az elfogott emberek kiszabadítását. Az újabb hírek szerint két francia repülő már kiszabadította a fogságból az Uruguay repülőgép utasait.

— A japán földrengés pusztítása. Tokióból jelentik: A földrengés által sújtott Kioto tartomány négy legnagyobb városában a legújabb jelentések szerint 2459 áldozat van, 6900 ház teljesen, 1700 részben elpusztult. A legutóbbi földrengés által elpusztított községek károsultjai még mindig segítség nélkül állanak. A hajléktalanok tömegesen pusztít az influenzajárvány.

Március 15-én mégis életbelép az új vasuti tarifa.

A vasuti vezérigazgatóság rendelete az aradi vasutállomáshoz.

(Arad, március 11.) Megirtuk, hogy a bucaresti-i vasuti vezérigazgatóság az új vasuti díjszabás életbeléptetését március 15-re halasztotta el. Ugyilátszik, hogy most már véglegesen érvénybe lép az új díjszabás.

— Spanyol-náthás — a spanyol király. Madridból jelentik: A spanyol király influenzában megbetegedett. Az orvosok félnék, hogy betegsége tüdőgyulladással komplikálódik.

— Katasztrófális árvíz Délfranciaországban. Párisból jelentik: Délfranciaországban néhány nap óta óriási árvíz pusztít. Bordeaux környékén a víz helyenként egy méter magasságra emelkedett. Több helyen földomlás történt és számos faút ki kellett őríteni. Rengeteg ház, templom és több helyen a villanytelep is összeomlott. A Rhone vizállása emelkedésben van és a helyzet katasztrófális.

— Aradra hozták a chisineui legénygyilkosait. Mint mai számunkban megirtuk, Vítican György 19 éves chisineui (kisjenői) fiatalembert ismeretlen tettesek tegnap éjszaka orozva meggyilkolták. A chisineui csendőrség ma alapos gyanúkok alapján letartóztatásba helyezte és az aradi ügyészségre kísérte be a meggyilkolt haragosait, Meete Ilie és Petrila Demeter chisineui legényeket, akik a csendőrségen történt kihallgatásukkor a gyilkosság éjszakájára nem tudtak alibit igazolni. Miután azonban a csendőrök a hivatalos óra letelte után jelentek meg a gyanúsítottakkal az ügyészségen, a főügyész rendelkezése a két legényt az aradi rendőrprefektúrára küldték át őrizetbevétel végett s további sorsuk felett csak a holnapi nap folyamán döntenek, amikor is visszaérkezik Chisineuból Sotirescu vizsgálóbíró is, aki a nyomozás helyszíni irányítását végzi.

Ha nekem úgy — nekik is úgy.

ORVOS (aktív éjszaka 2 órakor hívtak egy bankár özvegyéhez): Nagyságos Asszonyom, tessék azonnal elhívni legközelebbi rokonait, a közjegyzőt, az ügyvédjét, három egyetemi tanárt...

BANKÁRNÉ: Drága doktor ur, hát olyan súlyos a bajom?

ORVOS: Azt nem mondom; de haadd mekkadjanak ők is, hogy minden ok nélkül éjjel felzörgetik őket.

— Felmentés az árdrágítás vádjáról. Az aradi törvényszék ma egy élénken pertraktált, nagy érdeklődést keltett árdrágítási ügyben hozott felmentő ítéletet. Még hónapokkal ezelőtt történt, hogy Ionescu, az aradi mértékhiitelesítési hivatal főnöke, árdrágítás címen feljelentést tett a Dacia-kávéház tulajdonosai, Zsedely István és Leipnicker Andor ellen, mert 12 lejben számítottak fel neki egy csésze feketét. Az ügyben elsőfokon 30.000 lej pénzbírságra ítélték a kávéház tulajdonosait, akik azonban a maguk kétségtelen igazságuk tudatában meglehetősen a járási bíróság ítéletét. Az ügyben aztán felelősséget folytán ma tartott főtárgyalást az aradi törvényszék. Elsőnek a feljelentőt, Ionescu főnököt hallgatták ki, aki az árdrágítás ténye mellett bizonykodott, amennyiben adatokkal kísérte bebizonyítani, hogy a 12 lejért számított feketekávé voltaképpen csak négy lejbe kerül a kávésoknak. Hacker Mór szakértő viszont kétségbevonta Ionescu állításait s arra való hivatkozással, hogy a hatalmas rezsi miatt a kávésok kénytelenek a szokott polgári használnál többet feiszámítani, bejelentette, hogy az árdrágítás vádját nem látja fennforogni. A szakértői vélemény meghallgatása után a törvényszék kihirdette döntését, amely szerint a Dacia-kávéház tulajdonosait felmentette az árdrágítás vádjáról és az elsőfokú bíróság ítéletét megsemmisítette. A törvényszék kétségtelenül a való igazságon alapuló ítélete tehát teljességgel rehabilitálta a minden ok nélkül súlyosan megvádolt kávésokat.

— Utlevélgénylők figyelmébe. Az aradi államrendőrség utlevélosztálya közli, hogy az utleveleket rendőrségi vizum ellátása végett délelőttönként tíz órakor kell kérvénnyel benyújtani. A kérvényezők aznap délelőtt megkapják utleveleiket.

mert tegnap a vasuti állomásokról táviratokat kaptak, amely felszólítja őket, hogy az új díjszabással kapcsolatosan az összes szükséges intézkedéseket haladéktalanul tegyék meg.

— Rögtönítélő bíróság elé állítják Vágit és Szántót. Budapestről jelentik: Az Esti Kurir értesülése szerint a belügyminiszter lakásán bizalmas tanácskozás volt, amelyen megbeszéltek, hogy a kommunista-szervezkedés elfogott vádlottjai ellen az ügyészség milyen alapon emeljen vádat. A lap szerint a tanácskozáson úgy határoztak, hogy az ügy rögtönítélő bíróság elé kerül.

— Halálozás. Ismert aradi agnastyán hunyta le tegnap örök álmra szemét. Kugel Sámuel 82 esztendőskorában hosszú szenvedés után meghalt. Az elhunytat, akit nagy és előkelő rokonság, köztük fia, Kugel Ede dr. aradi orvos gyászol, vasárnap délelőtt 10 órakor temetik a Str. Bucur (Eötvös-úca) 9. számú házból. — A rövid szenvedés után elhunyt özv. Königstorfer Gusztávné, akit nagyszámú rokonságán kívül két leánya és veje gyászol, e hó 12-én, szombaton délután 4 órakor temetik a felső temető halottasházából. — Özv. Marossy Károlyné szül. Szathmáry Berta folyó évi március hó 11-én 82 éves korában elhunyt. Temetése e hó 12-én délután 5 órakor lesz a felső-temető halottas-csarnokából.

— A hírhedt Márffy József szélhámos barátja. Budapestről jelentik: A rendőrség ma letartóztatta sorozatos lopások és szélhámosságok elkövetése miatt a hírhedt Márffy József egyik börtönbéli barátját, Gereben György 24 éves fiatalembert. Gereben lopás miatt ült két esztendőt a váci fegyházban, ahol megismerkedett Márffival, aki ismerőseihez ajánlóleveleket adott neki. Nemrég szabadult ki a börtönből s sorba fel is kereste Márffy ismerőseit, akik pénzzel, ruhával ellátták. De felkereste a váci fegyházban levő rabok rokonait is és pénzt, ruhákat vett át tőlük, hogy eljuttassa a fegyházba. Ilymódon egy csomó ruhát és több száz pengőt szedett össze. Ezzel azonban nem elégedett meg. Volt egy diáksapkája és ennek birtokában újra Márffy egyik barátját kereste fel, akit megkért arra, adja kölcsön bajtársi igazolványát, amit az meg is tett. Ennek birtokában az egyetemeket, diáktalálkozó helyeket bejárta és ami értékeset látott, ellopott a diákoktól. Az Emke kávéház egyik cigányától elcsalta klarinétjait, tokkal együtt és fedezetül hamis zálogcédulákat adott. A klarinétokat elzálogosította, a tokot pedig aktatáskaként vitte magával. Gereben leleplezése érdekes módon történt most. Szeretett hölgyek társágában autózni és sokszor megesett, hogy autózni ment, de egy óvatlan pillanatban mindig megszökött. A soffőrök több ízben tettek feljelentést az ismeretlen szélhámos ellen. — Tegnap aztán a véletlen összehozta az egyik becsapott soffőrrel, aki felismerte a szélhámost és rendőrkézre juttatta.

— Hetven éves agnastyán horzalmos tüzhaltála. Panciből jelentik: Megdöbbenő szerencsétlenségnek esett áldozatul vasárnap reggel egy vidrai (putnamegyei) 70 esztendősk agnastyán. Fandui Ioan, a község csőze, mulatós ember lévén, szombaton este is betért a kocsmába, ahol zárórág alaposan felöntött. Teljesen ittas állapotban hazatérve, befűtött a nyitott kemencébe, s aztán a padka melé felkúld le. Ugy éjjeltájban a szomszédok észrevették, hogy Fandui szobájából lángok csapnak ki. Segítségére siettek, azonban az öreg emberen már nem lehetett segíteni, mert teljesen szénre égett.

— A Zadravetz-perben újságrókat ítélnék el. Budapestről jelentik: Ma délelőtt Zadravetz püspök által indított sajtópereket tárgyalta a törvényszéken. Nádor Jenő hirlapíró a frankyübből kifolyólag, rágalmozás vétségéért hatvan pengő pénzbírságra ítélték. Boros Lászlóra ugyanennyit rótt a törvényszék, Aczél Benőt nyolc nap fozházra és száz pengő pénzbüntetésre. Erdős Dezső szerkesztőt, aki ellen négy sajtóper van folyamatban, az elsőben felmentették, a másodikban elrendelték a bizonyítást, a harmadikban háromszáz pengőre, a negyedikben egy hónapi fozházra és kétszáz pengő pénzbírságra ítélték el.

PALKOVITS-nál

megkezdődött

a temesvári

1877

English-Porter sör

tavaszi kimérése.

— Ujból fellángolt Ádám tanár ügye. Budapestről jelentik: A budapesti egyetem régóta vajdú kérdése: az Ádám professzor kinevezési ügye újból fellángolt. Az utóbbi négy hétben az ügy körül teljes nyugalom állott be és már úgy hitték, hogy teljesen elsimult az Ádám-ügy. Most azonban Klebelsberg kultuszminiszter minden megnyugtató kijelentése dacára kiderült, hogy Ádám tanárt most sem hívták meg a kari ülésekre és egyetemi körökből az a kijelentés történt, hogy Ádám Lajos dr. nem is fog meghívást kapni a kari ülésekre. Ha pedig utasítani fogják a dékáni irodavezetőt a meghívó elküldésére, akkor Ádámot meg fogják akadályozni a megjelenésben. Érdekes momentuma az Ádám-ügynek az is, hogy az ellene frontot csináló egyetemi tanárok elérték azt is, hogy a számára kijelölt klinika még ma sem nyílt meg. Az Ádám-üggyel kapcsolatban az is kiderült, hogy a budapesti egyetem egyik kiváló orvosprofesszora, Háry Pál fiz. esztendő óta nem kapott meghívót a kari ülésre, csupán azért, mert származása ugyanolyan vonalú, mint az Ádám tanaré. Így valószínű, hogy az Ádám-ügynek még folytatása lesz és a minisztériumnak hamarosan erélyesebb rendszabályokhoz kell nyulnia, hogy tekintélyét megvédje.

— Hazahozták a Prágában elhunyt Duksek Vencel holttestét. Megható gyászistentisztelet volt tegnap Németpereg községben. Duksek Ferenc földbirtokos Prágában elhunyt és Németperegben lakó gyermekei holttestét haza hozták. Az elhunyt emlékére a család nagyobb alapítványt létesített, amelynek kamatait évenként a legjobb református tanulók között osztják szét. A temetésen részt vett az egész község lakossága.

— Véres családi dráma Miskolcon. Miskolcraól jelentik: Véres családi tragédia történt tegnap Miskolcon. Salamon István kőművesmester valamilyen ürüggyel becsalta pincéjébe ifj. Balkovics Kálmán háztulajdonos feleségét, akit kalapácsával hirtelenül agyba-főbevert, majd az asszony kiáltására segítségre siető férjét is súlyosan megsebesítette. Aztán elrohant lakásába és ott szívenlőtte magát. Az asszonyt kórházba szállították, ahol néhány óra múlva meghalt. Balkovics Kálmán élet-halál között léleg. A borzalmas tragédiára vonatkozólag két verzió keletkezett. Az egyik szerint a kőművesmester anyagi erejét túllaladó építkezésekbe kezdett és anyagi összeroppanása következtében hirtelenül megzavarodott az elméje, a másik szerint reménytelenül szerelmes volt az asszonyba, anélkül, hogy az tudott volna róla. Sokat várnak Balkovics eszméletretéréstől, mert azt remélik, hogy vallomása felderíti a tragédia titkát. A két áldozatot ma temették el általános részvét mellett.

— Elvesztett tifuszbacillusok. Londonból jelentik: Egy neves orvosnár meglátogatta egyik betegét és táskáját autójában hagyta, minden őrizet nélkül. Látogatása alatt valaki ellopta a tanár táskáját, amelyben többek között nyolc tifuszbacillusokkal telt fiola volt. A tanár a rendőrség útján hírdetményt tett közre, amelyben figyelmeztette a tolvajt az üvegek veszedelmes voltára.

— Öngyilkosság egy kórház tetőzetén. Budapestről jelentik: Megrendítő öngyilkosság történt a budapesti kereskedelmi kórházban, ahol Schön Lipót 55 éves kereskedő szívszúrta magát. Schön Lipót hosszabb idő óta gyógyíthatatlan rákban szenved és előléti elkeseredésében ma hajnalban kilopózott a kórteremből és az egyik földszintes kórházépület lapos bádoggatására ment, ahol szívszúrta magát. Tetteinek elkövetése után már nem volt annyi ereje, hogy szívéből kirántsa a kést s úgy találtak rá a tetőn holtan, a késel markolatig a szívében.

Szétfoslott az emberevő cigányok legendája.

Egyetlen szó sem igaz a kannibál-históriából. — Hivatalos orvosi vizsgálat cáfolja meg a fantasztikus szenzációt.

(Arad, március 11.) Napok óta járja a világsajtót az a hír, hogy Kassán kannibál-cigányokat tartóztattak le, akik esztendő hosszú során át emberhussal éltek. Az első hírt minden intelligens ember kételkedéssel fogadta, miután valahogyan valószínűtlenül hangzott, hogy Európa közepében 1927-ben emberhust egyenek. De nap-nap után újabb részletek érkeztek, egyes jelentések pontos névsort közöltek a megevett emberekről, úgy, hogy végül mégis, ha nem is teljesen, de részben el kellett hinni a kannibál-mesét. A cigányok rémtetteiről szóló hírt egyesek már kiaknázi is siette, és Reinitz Jakab védője már le is szegte, hogy Reinitz állítólagos áldozatait a kassai cigányok falatozták fel. S ma végre szerte szlott az emberevők legendája: kiderült, hogy a csehszlovákiai lapok szenzációhajhászása keltette létre Kassán a kannibál-legendát. Egyes lapok már rémes leírásokat közöltek arról, hogy a cigánybanda hogyan telepszik a tűz köré és ott jóízűen lakmározza a gulyásnak vagy paprikásnak elkészített em-

berhust, sőt voltak képeslapok, amelyek fényképekkel is hitelesítették a mondát. Még szerencséjük a cigányoknak, hogy az erdőben megtalálták az „áldozatok” csontjait, amelyeket a kassai törvényszékre vittek megvizsgálás végett. A vizsgálat eredményét a Cesko Slovo mai száma hozza és eszerint a csontok között egyetlen emberi csont nincsen és így nyilvánvaló, hogy azok a cigányok, akik „bevallották” az emberevést, valami különös cigánybabona szuggeszciója alatt félrevezették a hatóságokat, vagy tréfát akartak a csendőrségből üzni.

Mi volt vallomásaik oka, nem tudni. Annyi bizonyos, hogy Kassa szegényebb lett egy véres szenzációval, a külföldi laptudósítók kedvtelenül távoztak, mert a fáraók füstös utódainak a lelkét talán egy-két ezüstkanál, vagy elhajtott ló, a ruhaszáritókról ellopott ruha terhelheti ugyan, de annyi bizonyos, hogy embert nem ettek, sem paprikásnak, sem gulyásnak, sem rizsszel, sem burgonyával körítve.

— Vizsgálat a Széchenyi-fürdő körül pánama ügyében. Budapestről jelentik: A belügyminiszter felügyeleti jogánál fogva szigorú és részletes vizsgálatot rendelt el a Széchenyi-fürdő építésénél felmerült huszonhétmilliárdos hiteltullépés és szállítási hibák dolgában. A vizsgálat lefolytatására külön szakbizottságot delegált Ripka főpolgármester elnökletével. A bizottság ma délben ült össze első ízben és folytatta tárgyalásait.

— Megoldódott a Marosparton talált eszméletlen ember rejtélye. Az Aradi Közlöny mai számában jelentette, hogy a Maros partján egy eszméletlen emberre akadtak, akinek zsebei ki voltak forgatva és semmiféle írást nem találtak nála. A kórházba szállították, ahol magához tért és elmondotta, hogy Gutenbrunn községben lakik, az éjszaka rosszul lett, mert szervi szivbaja van. Zsebeiből értéktárgyait és körülbelül három ezer lej készpénzt elloptak. A kifosztott embert Vogel Valentinnek hívják és ma ehagyta a kórházat. A rendőrség a fosztogatók kézrekerítésére megindította a nyomozást.

— Legényvirtusból halál. Chisineu Cris-ről jelentik: A vasárnapi táncnak, a leány fölötti összeszólalkozásnak, a legényvirtusnak legújabb áldozata: Préda György. A vasárnapi táncmulatságon egy verekedésből kifolyólag bezuozott fejfel szállították haza. Az orvosi beavatkozás sem segíthetett rajta, úgyhogy a szerencsétlen parasztleány mára meghalt. A verekedő legényeket a csendőrség őrizetbe vette.

— Rejtelmes halál a pincében. Budapestről jelentik: Tegnap délután a József-ucca 25. számú ház előtt járkálók arra lettek figyelmesek, hogy a házban levő kárpitospincéből segélykiáltások hallatszanak. Rendőrt hozták, a ki megkérdezte a kiabálót, miért nem jön ki a pincéből. A segítségért kiáltó asszony erre azt mondta, hogy a tulajdonos hirtelen meghalt, az ő zsebében van a kulcs és nem mer hozzá nyulni. Lakatot hoztak, kinyitották az ajtót s megállapították, hogy a kárpitos, K. Kápolnai Károly tényleg meghalt. A nő elmondta, hogy látogatába jött régi ismerőséhez, aki bezárta az ajtót és zsebetette a kulcsot. Pár percig beszélgettek, mikor hirtelen a szívéhez kapott és elterült a földön. Erre annyira megijedt, hogy segítségért kiáltott. Az ügyészség elrendelte a boncolást.

— Villamos és szállítóközi karambolja. Ma hajnalában a Radnáról Baracka felé menő villamos, a barackai állomás közelében elütötte a vágányon épen akkor áthaladó „Start” szállítóvállalat kocsiját. A lovak közül az egyik azonnal kiszervegett. A kocsisnak semmi baja nem történt, mert még idejében leugrott a kocsijáról, amely pozdorjává tört.

— Gazdasági könyvek olcsón Kerpelnél. — Az aradi róm. kath. kör évi rendes közgyűlése a hó 13-án, vasárnap d. e. 10 órakor tartja a város háza emeleti tanácstermében, amelyre a Kör tagjai ezuton is meghívotnak.

— Olcsóságok Kerpelnél. — Themes utolsó táncszalonja március 15-én kezdődik a városligetben.

Ötéves cigányprimás hangversenyez Aradon.

(Arad, március 11.) Berkes Kuku cigánybandájának híre még alig terjedt túl Aradváros Kekes nevű fertályának „falain”, de azért nem egy lakodalmon huzta már a hórát, meg a csárdást és az ő bandájának kissé rekedtes, néha zavaros hangjai mellett indult el a fiatal pár az élet rögsnek nevezett útjain. Hogy Berkes Kuku bandáját még nem hirdetik a csiláros és tükrös hávéházak, annak nem az ő művészetének kiforratlansága csupán az oka, hanem az a bizonyos sors, mely szeszélyesen intézi, formálja s a legválogatottabb módszerekkel segíti és akadályozza az ember érvényesülését. Berkes Kukulnak mindene meg van ahhoz, hogy a zenészek világában elnyerje a művész nevet; van neki fésületlen, hosszú fekete haja, ravasz, fürkésző szemel, ügyes kezei és ruhája olyan kopott, foltos, amilyené csak egy elindult művészé lehet. De valami mégis csak hiányzik nála: a kora. Igenis. Tisztán a kor az oka, hogy még nem szerezhette meg a közönség elismerésének, mondjuk, pálmáját.

De ne értsük félre a dolgot, nem a mai kor, hanem az ő egyéni kora a hibás. Berkes Kuku ugyanis jövő hónapban tölti be ötödik esztendejét. Ő azonban négyévesnek mondja magát, mert van benne tizleti érzék és tudja, hogy így sokkal érdekesebb. A kis Kuku négytagu bandájával eddig csak Kekes határain belül működött, de az utóbbi időben bemerészkedik Arad területére is. A banda legidősebb tagja, a kisbögös tiz esztendő. Bögője egy fejjel magasabb nála és fája olyan kopott, rancos és szürke, mint egy öreg cigányasszony arca. Berkes Kuku a primás. Neki egy kis repedt hegedűje van, amelyről már teljesen lekopott a máz. A g-hurt spárgával helyettesíti.

Tegnap délután lakodalom volt a Marasesti (Kossuth) ucca végén egy házban és a menyegzői ünnepélyen Berkes Kuku szolgáltatta a zenét. Amikor végimentek az uccán, a járó-kelők megálltak és csodálkozva, nézegették a banda pöttömnyi tagjait. De ők nem tekintettek sem jobbra, sem balra, hanem hivatásuknak büszke tudatában mentek előre, az esküvőre. Egyszer megálltak. Berkes Kuku, a primás kiadta a parancsot:

— Stimmeljetek előre, hogy készen érkezünk.

Vékony gyerekhangon beszélt, de a banda szótfogadott és stimmelni kezdett. Csöndület támadt körülöttük és amikor minden hang a maga helyén volt, rázendítettek valami nótára, amelynek hangzavarából azonban nem igen lehetett kihámozni, hogy az miféle zenei teljesítmény volt. De ebben a jazzbandos világban lehet, hogy valami modern tánczene volt. Amit Berkes Kuku be is igazolt azzal, hogy lekapta kalapját és „tányérozni” kezdett, miközben megkérdezte a hallgatóitól:

— Ugy-e szép volt ez a karleszton...?

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Április elsején új vámtarifa lép életbe.

A kormány gazdasági bizottságának döntése.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A kormány gazdasági bizottsága tegnap este ülést tartott, amelyen Garofilid, Lapedatu, Berlescu, Trancu-Iasi, Manoiiescu és Popovici kereskedelmi miniszteri titkár vettek részt. Manoiiescu folytatta a vámtarifák ismertetését, majd elhatározta, hogy a tarifák összeállítását a legközelebbi időn belül befejezik. Feltételeit megbízható helyről nyert értesülésünk szerint a bizottság a jövő hét végéig elkészül munkájával és ha akkor a parlament együtt lesz, úgy azonnal megszavaztatják a vámtarifákról szóló javaslatot, abban az esetben pedig, ha a parlament már nem működne, akkor minisztertanács naplóval fogják az új

vámtételeket életbe léptetni és majd utólag ratifikáltatják a törvényhozással. Minden valószínűség szerint az új vámtarifák április elsején lépnek életbe.

A tárgyalások során Trancu-Iasi munkügyi miniszter bejelenti, hogy a börgyárosok és bőrfeldolgozó vállalatok az exportilletékek leszállítását kérik, mert a lej emelkedése következtében a külföld nem reflektál a román bőrfeldolgozó vállalatok produktumaira. Manoiiescu jogosnak találja ugyan a börgyárosok kívánását, azonban kijelenti, hogy a kormány általános gazdasági okokból egyelőre még érvényben kell, hogy tartsa az exportilletékeket.

Zürichben 3.17.50, Párisban 15.60 a lej

Helyi valutaárak. (Március hó 11.)
 Kifizetések: Berlin 40.50, Amsterdam 68.30, Newyork 170, London 827.50, Páris 6.72, Milánó 7.94, Prága 5.05.50, Budapest 29.83, Zágráb 3.01, Bécs 24, Zürich 32.80. — Áru: Márka 40, dollár 170, francia frank 6.70, olasz lira 7.95, cseh korona 5.05, pengő 29.80, dinár 3, osztrák schilling 24, svájci frank 32.80. — Pénz: Márka 38, dollár 169, francia frank 6.50, olasz lira 7.75, cseh korona 5, pengő 29.20, dinár 2.85, osztrák schilling 23.60, svájci frank 32.40. — Irányzat: tartott.

Zürichi tőzszenyitás. (Március hó 11.)
 Berlin 123.25, Amsterdam 208, Newyork 519.50, London 2522.50, Páris 20.33, Milánó 23.17.50, Prága 15.40, Budapest 90.90, Belgrád 9.13.75, Bucaresti 3.15, Varsó 58.05, Bécs 73.15.

Zürichi tőzsdézárás. (Március hó 11.)
 Berlin 123.25, Amsterdam 208.05, Newyork 519.87.50, London 2522.75, Páris 20.33.50, Milánó 23.17.50, Prága 15.40, Budapest 90.90, Belgrád 9.14, Bucaresti 3.17.50, Varsó 58.05, Bécs 73.15.

Bucaresti-i tőzsdézárás. (Március hó 11.)
 Devizák: Páris 6.65, Berlin 40.25, London 824, Newyork 168.75, Milánó 7.55, Zürich 32.70, Bécs 23.90, Prága 5.03.50. — Valuták: Napoleon 685, márka 39.50, leva 1.20, török lira 0.87, angol font 820, francia frank 6.65, svájci frank 32, olasz lira 7.55, drachma 2, dinár 2.90, dollár 168, lengyel zloty 18, osztrák schilling 23.50, pengő 29, cseh korona 6.10.

= Az ország gyárparósa követelik a lejstabilizációt. Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata: Az Ugir központi választmánya tegnap délután ülést tartott Bucarestben, Busila mérnök elnöke alatt, aki beszámolt a szövetség működéséről és a lej stabilizálásának szükségét hangsúlyozta. A központi választmány a genfi nemzetközi munkaügyi konferenciára Mircea mérnök, dr. Böszörményi és Lakatos szaktanácsosok kiküldetését határozta el.

= A magyar államvasút-társaság mozdonygyárat alapít Romániában. Budapestről jelentik: Az Államvasúttársaság, amelynek tudvalevően a Resicai Vasművek is érdekörébe tartoznak, az

Österreichische Industrie-Werke és a prágai Ringhoffen-művek, valamint egy román csoport közreműködésével, Romániában mozdonygyárat szándékozik alapítani. Az erre vonatkozó tárgyalások már befejezéshez közelednek.

= Nem lesz általános CFR-tarifarevizió. Bucarestből váratlanul érkezett tegnap az itteni gazdasági körökhöz. Eszerint a CFR igazgató-tanácsa elejtette azt a tervet, amelyen pedig már közel egy fél éve dolgoznak, hogy a jelenlegi tarthatatlanul magas CFR-tarifát teljesen átdolgozzák. Az általános revízió tervét elcsúsztatják, ehelyett külön-külön szakmáknál fogják az érdekeltek tarifa-leszállítási kérelmeit tárgyalni és esetről-esetre életbe léptetni. Már ki is küldték a bizottságot, amelynek feladata lesz az egyes érdekcsoportok által kért tarifaleszállítás ügyében az igazgatótanácsnak véleményt adni. A hír az érdekeltek között kellemetlen meglepetést keltett, mivel attól félnek, hogy a sok bizottság között — elvész a tarifarevizió.

= A budapesti Magyar-Olasz Bank mérlege. Budapestről jelentik: A Magyar-Olasz Bank Rt. igazgatósága megállapította az 1926. december 31-iki mérlegét, amely az előző évvel szemben a forgalom jelentékeny emelkedését mutatja. A bank által kezelt idegen tőkék (takarékbetétkönyvek, folyószámlabetétek és hitelezők) összege 38,568,580.76 pengőről 63,799,339.42 pengőre emelkedett, ehhez képest a váltótárca 20,080,530.98 pengőről 34,771,715.75 pengőre, az adóssok tétele pedig 21,271,709.65 pengőről 30,119,558.74 pengőre szaporodott. Új tételként szerepelnek a mérleg aktív oldalán a dollárértékben adott jelzálogkölcsönök 4,592,171.30 pengővel, a passzív oldalon pedig az engedményezett ily dollárkölcsönök 2,786,615.32 pengő összegben. A tiszta nyereség 1,250,605.60 pengő, ami a 10,800,000 pengő részvénytőke 11.58 százalékos kamatozásának felel meg szemben az 1925-re kimutatott 887,392.61 pengő (=8.21% kamatoztatás) nyereséggel. Az üzleteredményeszámlán a tiszta kamattöbblet 1,964,247.27 pengővel (1925-ben 1,882,182.30 pengő), a különféle jutalékok 844,808.82 pengővel (819,356.34 pengő), a nyereség értékpapírokon, külföldi értékekben és egyéb jövedelmek 979,082.04 pengővel (827,952.28 pengő), a házbérijövedelem 113,558.37 pengővel (108,300.57 pengő), a kiadások között pedig a tisztviselők és alkalmazottak illetményei 1,281,303.74 pengővel (1,456,803.48 pengő), költségek és adók 1,444,840.51 pengővel (1,294,095.40 pengő) szerepelnek. Az igazgatóság a folyó hó 22-ére egybehívandó rendes közgyűlésnek azt a javaslatot fogja tenni, hogy a tiszta nyereségből részvényenként 4 pengő, vagyis a részvény névértéke után számítva 8% (1925-ben 6%) osztalék fizetessék.

Rádiónézősor.

Szombat, március 12. Wien: 18.30. Kamarazene. Graz: 17.30. A kereskedelmi akadémia leányénekkarának estjeje. — Pozsony: 18. Jazz-band. — Zágráb: 20. A Slova énekkar jubileumi hangversenye. — Milánó: 20.45. Operarészlet. — Breslau: 20.25. Vidám est. — Prága: 20.08. Szórakoztató zene. 21. Operettelőadás. — London: 23.30. Táncczene. — Leipzig: 20.15. Tarka est. 22. Táncczene. — Stuttgart: 20. Kamarazeneest. — Frankfurt a. M.: 19.30. Operaelőadás. — Róma: 17.15. Hangverseny. — Berlin: 20.30. Reutter Ottó énekel. 22.30. Táncczene. — München: 20. „Serenade“ ötfelvételű daljáték. — Budapest: 9.30, 12. és 15. Hírek, köz-

Erzsébet Mozgó

Ma d. u. 6 1/2 és 9 órakor

MANON LESCAUT

Provost abbé világhírű nagy regénye után.
 Főszerepben: Lya de Putty, Wladimir Gaidarow és Lydia Potehina.

Fotófőtől: MONSTRUM.

Jön! Patt és Patachon Jön!

gazdaság. 17.02. Az Opera kamarazenekarának hangversenye. 18.20. Ifjúsági előadás. 18.45. Sportelőadás. 19.30. Magyar dalest. 21.35. Cigányzene.

Megjósolták a világ végét.

Egy angol tudós szerint a japán földrengés előfutárja a Föld pusztulásának.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A japán földrengés, amely pusztított, sokkal nagyobb arányú volt, mint azt eleinte hitték. Csak most, hogy a különböző részekből egyelőre még mindig csak hozzávetőleges jelentések érkeznek, lehet megállapítani, hogy a földrengés majdnem olyan erős, mint az 1925. évi és ami legtragikusabb, ugyanazonokon a helyeken volt ismét földrengés, mint két évvel ezelőtt, úgy, hogy most épülő falvak rombadóttek. A pánik még mindig nem múlt el. A kormány mozgósította összes hadihajóit és repülőparkját, hogy a rombadólt területek lakosságát elteleltessék. Az utólokések még mindig tartanak, úgy, hogy végleges veszteségi statisztikát még nem lehet elkészíteni.

Érdekes a Rafael Bendadi angol földrengés kutató jóslata, amelyet január 7-én közölték a nagy amerikai lapok, s amelyekre most visszaemlékeznek. A tudós kijelentette, hogy 1927-ben nagy földrengések jelentkeznek, különösen Középamerikában, Japánban és Délkelet-Európában. A földrengés két periódusban jelentkezik, az egyik januárban, a másik júniusban. Bendadi különben úgy véli, hogy ezek a földrengések egy nagyszabású katasztrófa előfutárjai, amely a Föld létét is veszélyeztetni fogja.

SPORT

O Asztali teniszverseny Timisoarán. A Temesvári Atlétikai Club 1927. március 27-én, reggel 9 órai kezdettel a gyárvárosi Vigadóban (sörgyári nagyterem) országos propaganda asztali tenisz (ping-pong) versenyt rendez a következő számokkal: 1. Férfi egyes. 2. Női egyes. 3. Férfi páros. 4. Női páros. 5. Vegyes páros. 6. II. oszt. férfi egyes. 7. Ifjúsági férfi egyes. 8. Hármass csapat verseny. Nevezési zárlat 1927. március 26. este 8 óra. A nevezések Zádor Elek, Temesi Agrár-takarékpénztár, Piata Libertatii 5. címre küldendők. Nevezési díj: a férfi egyes és női egyes számokra 100 lej, II. oszt. férfi egyes és ifjúsági férfi egyesre 60 lej személyenként. Páros számokra * 160 lej páronként és a hármass csapatversenyre 200 lej csapatonként.

O Vasárnapi mérkőzések bírái. Az aradi bíró-bizottság a vasárnapi mérkőzések vezetésére a következő bírókat küldte ki: Gloria-pálya: Délelőtt 8 órakor ATE. ifj.—Tricolor ifj. (ifj. bajnoki). Vezeti: Darázs István. Délelőtt 10 órakor AMTE. ifj.—Olimpia ifj. (ifj. bajnoki). Vezeti: Limburg kapitány. Délután fél 3 órakor AMTE—ATE I. oszt. bajnoki. Vezeti: dr. Vatiann Sabin; határbírók: Behm Károly és Balajti István. Délután fél 5 órakor AAC—Gloria CFR. I. oszt. bajnoki. Vezeti: dr. Morar Teofil; határbírók: Gaál János és Harangozó István. Olympia-pálya: Délután 2 órakor Intelegera—Frontiera II. oszt. bajnoki. Vezeti: Beium Béla. Délután 4 órakor Olympia—Hakoah I. oszt. bajnoki. Vezeti: Oravetz László; határbírók: Behm Béla és Kalmár Tibor. Tricolor-pálya: Délután 4 órakor Tricolor—Unirea II. bajnoki. Vezeti: Juhász Zoltán. Vointa Victoria-pálya: Délután 1 órakor Vointa—Victoria ifj.—Unirea ifj. Vezeti: Theodorescu főhadnagy. Délután 3 órakor Vointa—Victoria—Banatul II. oszt. bajnoki. Vezeti: Vladovici főhadnagy. Vulcan: Minerul—Simeria CFR. I. oszt. bajnoki. Vezeti: Litz József.

Kánya sörcsarnokban

Friedmann
 igazgató vezetése alatt
 vasárnaptól

temesvárisör

kerül kimérésre!

F R A T I I A P P O N Y I T E S T V É R E K

Arad, a városházával szemben áthelyezett üzletüket megnyitották. Kérjük kirakataink megtekintését!

Meghalt a biztosítók réme.

Loubat herceg érdekes biztosítása, amelyre a társaság alaposan ráfizetett.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójától.) Március 10-ike örökre nevezetes nap lesz a biztosítók történetében. Ezen a napon halt meg Párisban, a Rue Dumont d'Urville 53. szám alatt, Loubat herceg, az életbiztosítók réme, a kivel a világ legpechesebb járadéküzletét kötötte meg egy szerencsétlen amerikai biztosító társaság.

Due de Loubat 1897-ben szület emlékére alapítványt létesített az amerikai Columbia-Egyetem javára. Az alapítvány egy telek-ajándék volt, melynek értéke akkoriban 1.100.000 dollárba rúgott. A herceg akkor 67 éves volt. Az ajándékozó levélben csak annyit kötött ki, hogy a telek után évi 60.000 dollárt kapjon, élete végig. Évi 60.000 dollár nem volt sok, hiszen a telek már akkor óriási érték volt Newyorkban, s a hossz akkor már megkezdődött. Az egyetem tehát azonnal egy biztosító intézethez fordult, mely hajlandó volt a herceg évi járadékát 700.000 dollár egyösszegben való kifizetése ellenében kivállalni. A biztosító tehát, a évi 60.000 dollár, 11½ évre becsülte a herceget. Egy francia herceg soká élt, különösen, ha az Akadémia tagja. Loubat herceg is soká élt. 1908 júniusában vidámabb volt, mint valaha. 1919-ben, a háború vége felé, különösen jókedvű volt, a francia győzelem szinte megfiatalította. Csak 1927-ben tért meg őseihez, miután kerek 1 és háromnegyed millió dollárt fizetett ki neki a biztosító. Itt azonban még nincs vége a peches alapítványnak. A telek körül is baj volt. Egész Newyork területén fölmentek a telekárak. Az Astorok ezen lettek milliárdosok. Csak azon a vidéken nem emelkedtek a telekárak, hol a Columbia-Egyetem telke volt. Sőt. A telek ára 30 év alatt 1.100.000 dollárról 700.000 dollárra esett. Egész Newyork államban ez volt az egyetlen vidék, hol valamely oknál fogva, a telek nem drágult. Elpechezte a jó Loubat herceg...

Mozi.

A hattyu.

(Molnár Ferenc világhírű vigiátéka filmen.)

A nagy magyar író szindarabjait egymásután dolgozzák fel filmgyárak és ezek a ragyogó témájú darabok csak úgy ontják magukból a szellemes fordulatokat és érdekes helyzeteket. Most Molnár Ferenc egyik legragvóbb alkotását, A hattyu című vigiátékot dolgozták fel filmre és ahol csak vetítésre került, a közönség mindenütt nagy elismeréssel fogadta ezt a pompás alkotást. A darab levegőjéből és minden cselekményéből Molnár Ferenc beszél a közönséghez, ez a nagy magyar író, aki valóságos fejedelme a színpadnak, a filmet is meghódította már. A cselekmény a beldóniai várkastélyban játszódik le, ahová megérkezik Albert herceg, hogy elismerje a szépséges Alexandra hercegnőt. Alexandra azonban hűs fiatal nevelőjébe, Walterba szerelmes és a fiatalok egy pazar szépségben bővelkedő vadászatban be is vallják egymásnak szerelmüket. Albert herceg észreveszi ezt a vonalmat és meghívja Waltert legénybucsjára, hogy ott megalázza. Mámorában tiszteltlenül nyilatkozik a hercegnőről és Walter védelmére kél szerelmének. Párbajra kerül a sor a nevelő és a herceg között. A viadalban Walter megsebesül és ekkor Alexandra, aki véletlenül szemtanúja volt a párbajnak, Walterhoz rohan és magá-

hoz öleli. A dolog így nyilvánvalóvá válik, Albert herceg vissza adja szavát és Alexandra legyőzve minden akadályt, Walter felesége lesz. A főszerepeket nem kisebb művészek, mint Adolph Menjou, Frances Howard és Ricardo Cortes játsszák.

xx A Hattyu szombattól kerül vetítésre az aradi Apollóban. Előadások kezdete fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor.

xx A torreador szerelme ma utoljára az aradi Urániában. Leszállított 10 és 20 lejes hely-árok. Előadások kezdete fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor.

xx Urániában vasárnaptól kezdve „A cárné nyakéke.” A főszerepben Mae Murray.

xx Jön! „A nagy parádé!” Főszerepben John Gilbert! Jön!

CASINO SÖRÖZŐ

(Octogon trafik mellett)

temesvári Casino sör
temesvári Corvin sör
legjobb tavaszi sörök.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.
NYILATKOZAT.

Alulírott f. hó 6-án történt incidensem alkalmával megsértettem Hertz Vilmosné születet Martit Meltzl von Lounitz urhölgyet amiért ez uton is bocsánatot kérek.

Mazeró János,
Chisindia.

1393

ABBAZIA

klimatikus gyógyhely

Fiume mellett Olaszország
Napsugaras tavasz
az Adria partján.
Tavaszi évad: február—május
Fürdőszegzon: május—október

60 elsőrangú szálloda, pensiók, sanatoriumok, fürdőzenekar. A nagyváros minden szórakozása. Tánc, sport stb.

Pensioárak szobával együtt 50 Lirától kezdve
Szállodák: Regina-Palace-Bellevue-Excelsior-Quarnero-Amalia-Eden-Quisisana-Continental-Strandhotel-40 Lirától kezdve:

Szálloda-penziók: Breiner-Bristol-Hotel-Villa Jeanette-Atlantica-Esplanade-Europe vorm. Quitta-Auguszt Luise-Resideuz-Savoy-Metropole-Pension Lederer-Augusta (déli strand) Victor-Villa Dr. Landr-Villa Fabri-Hausner-Miran-Tauber (rituális) Salus-Zawojiski-Milano-San Marco-Nettuno-Villa Stern (rituális) 30 Lirától kezdve:

Pensiók: Schlosser-Plöbst-Riviera-Wrus-Jolanda-Lunacek-Venezia.

Szanatoriumok: különböző árakkal Dr. Szege szanatorium-Neues Kurhaus Dr. Lakatos-Kurhaus Pension Dr. Mahler-Kurhaus Adriatica-Dr. Horváth gyermek-üdülője (Flóra villa). 738

ÉRTESETÉS.

Tisztelettel értesitem a hölgyközönséget, hogy Salac-uca 7. szám a. l. emeleti lakáson

női kalapszalont nyitottam,

hol állandóan a legizlésebb és legfinomabb modellek kézen és rendelés után kaphatók. Kérem a n. é. hölgyközönség szives pártfogását:

özv. Schwarz Sámuelné.

Özv. Kugel Sámuelné szül. Pollák Katalin a saját, illetve gyermekei Kugel Adél férj. Róna Gusztávné, dr. Kugel Ede valamint a nagyszámu rokonság nevében megtört szívvel szomoruan jelentik, hogy a legjobb férj, illetve édesapa, após, nagypapa, rokon

Kugel Sámuel

életének 82-ik, házasságának 47-ik évében hosszas szenvedés után március 10-én este 8 órakor jobblétre szenderült. Felejtethetlen halottunk temetése folyó hó 13-án délelőtt 10 órakor lesz a Str. Bucur (Eötvös-uca) 9. sz. gyászaházból.

Arad, 1927. március 10. 10409

Minden külön értesítés helyett.

Teodorescu Eugenné szül. Königstorfer Erzsébet, Königstorfer Stefánia gyermekei és veje Teodorescu Eugen tüzérkapitány, fájdalomtól összetört szívvel jelentjük, hogy édesanyánkat

özv. Königstorfer Gusztávné szül. Viehmann Albertinát

f. évi március hó 10-én, délután 6 órakor, életének 52-ik évében, rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után elvesztettük.

Szombaton, március hó 12-én, d. n. 4 órakor temetjük a felső temetői halottasházból.

Az engesztelő gyászmise áldozat az Istenben boldogultnak lelki üdvéért március 14-én, d. e. 1/9 órakor lesz a főtiszt. Minorita-atyák szentegyházában.

Örködj fölöttünk, örökké siratott édes jó Anyánk!

Arad, 1927. március hó 10.

Özv. Rákóczy Antalné, Viehmann József, özv. Buday Béláné, Bauer Károlyné, testvérei és családjaik. Königstorfer Laura sógornője.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Eladó telek!

Arad, Strada Mărășești (Kossuth-uca) 22. sz.

FIGYELEM!

Saját műhelyben elsőrendű anyagból készült elegáns férfi-, női és gyermekcipők, úgy készen, mint mérték szerinti rendelésre, a legolcsóbb ártért szereshetők be:

Prasz József

oipüzletében Arad, Strada Eminescu No. 3. (volt Daák Ferenc-uca).

Keresek megvételre használt

csapó mozi székeket

Ajánlatokat „Mozi” jellegre Rudolf Mosse hirdetőbe Arad kérek.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Alulírott ezennel közhírré teszem, hogy közjegyzői irodámban f. hó 12-én délelőtt 11 órakor különféle aranyne-műek nyilvános árverésen készpénzzetés mellett eladatnak.

Kikiáltási ár: 5000 lej.
Arad, 1927. március 10.

Dr. VIRGIL BOGDÁN,
notar public.

Ha külföldre utazik

hivatalos vasúti áron válthatja meg előre jegyelt 60 napos érvényű A bécsi és budapesti mintavásárra vasúti és vízumkedvezményeket!
a Hálóköcsi Társaság Aradi Menetjegyirodájában (Központi ikerárak épülete.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

Felvezető az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetésért ára hétköznap 4 lej — bány. vasárnap 5 lej. — Valamennyi betűvel 3 lej, illetve 10 lej. — A vasárnapok betűvel kivétel nélkül az alábbiaknál kell jelenni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig veszem fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 10 lej, vasárnap 20 lej. A kiadóhivatalt tartatja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti kiadvány nem észlelhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyettesítse. *** Hirdetéseket telefon után is felvehetők, telefon szám: 181. ***

Levelezés.

ISHALL JUST SEE levelet kérem 1401

KEREM SZÉPEN: Sok szeretet jót mondott magáról. Gyönyörű még beszélni is arról két szeretetünk. 1394

„ISHALL JUST SEE” levelet kérem szívesen átvenni. 1402

Alkalmazás.

GÉPÉSZ: ki a téglagyári gépek szerelésében, mindenféle téglák és cserépkészítésben jó jártassággal bír állást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivataltában. 1387

MINDENES Kézíró keresetűk Arad, Str. Crisana (Karolina) 5. sz. földszint jobbra. 1398

KIFUTÓFÚ felvétetik. Szegedi központi vállalat, főpostával szemben. 1416

Lakás.

HÁROM szoba 3 emeleten fűtőszoba nélkül, kelés nékül azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivataltában. 1395

KÜLÖNBEJÁRATV, szépen berendezett szoba fűtőszoba használatra kiadó. Arad, Str. Crisana (Karolina) 5. 1407

Ingatlan.

Osak hetvenkét lejbe kerül,

az ára gyorsan megtérül, ha egy ily hokkába hirdetés, ház, szőlő, szántóföldet.

Vétel és eladás.

SZÖLLŐGAZDÁK. Ammoniak, Szulfát, műtrágya 92%-os. Bővebbet Návradny villanyzerelő. Arad, Str. Ciosca 2. szám. 1400

FÉRFI RUHÁK. szőrmék, koncert zongora, régi hegedű, antik szekrények, antik szalonok, antik asztalok, tükrök, perzsa szőnyegek, könyvszekrény, íróasztal, kis kerek mahagoni asztal, ebédlő asztalok háló, ebédlő, szalon leány-szoba, konyha berendezések, storkok, függönyök, fonott nyugágy, gyermek-kocsi, gyermek fürdőkád, festmények, játékok, mángorlok, szekrények, villany lámpák, vázák, plüsch terítők, dísz tárgyak stb. eladók. Salgóiné. Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

FÜSZERÁLLVÁNY 50-60 fűköcs megvételre kerestetik. Ajánlatok Fuchs Bernát Gurahonc kerestetik. 1389

ZIGNI gép és bűdörös szerszám eladó. Teli fűszerkereskedés Ujmikalka. 1390

BIZOMÁNYBA KERESKÉK dísztárgyakat, bőröndöket, mű- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyeget, közszükségleti cikkeket, férfi ruháneműt, egyes butorárahokát stb. — Salgóiné. Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

MACULATURA PAPIR 5 fűköcs, csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivataltán. 500

Üzletek.

KÖLCSÖNT folyósítok kézirólagra vagy bekebelezésre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivataltában. 1404

Női harisnya 20-25% árcsökkentéssel! BOGYÓNÁL, Arad. Prima selyem harisnya (volt ár 145.-) most lej 117.- Órma fűzől (volt ár 145.-) most lej 114.- Prima selyem fűzől (volt ár 125.-) most lej 95.- Erős selyem fűzől (volt ár 105) most lej 75.- Férfi magas órma harisnya v. ár 175.- most lej 134.- Férfi órma sokni! — Gyermek harisnyák! Női, férfi és gyermek kesztyűk! — Divatszalogonok, esztkék, kabátok és egyéb szobák!

Eutorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.

GARAI, Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-ter) 10. szám **Cimre ügyelni!**

1925-6. évi termelésű

SZÁRAZ

7' tölgyeszlőkaró kapható.

PATRIA S. A. R. pentru Exploatarea Lemnelor

Arad, Calea Radnoei No. 18-20. 1390

ARADI VASIPAR R.-T. Arad VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYAR.

Gyárt és raktáron tart: Rapid kézi téglaprést, vas- és réz-öntvényeket, famodelleket, közlőmű alkatrészeket, acélöntésű kisvasúti kerekeket, tengelypárokat, új és használt benzin-, nyersolaj-, gáz- és villanymotorokat
Elváltatja: malomhengerek rovatkolását és csiszolását, továbbá a gépszakmába vágó egyéb tárgyak javítását, motor és gőzgéphengerek helyszínen való turását és autogén forrasztásokat. 871

CIMENTIPARI GÉPEK,

cementtöveserepek, üreges betontömbök, beton-és salaktéglák, cementlapok stb. előállítására.

Formák:

Betoncsövek, kutgyűrűk, léposófokok stb. előállítására. — 1-a cementfestékek. — Compert cementipari berendezéseket raktárról azonnal szállít:

„MODERNA“

Építőipari Gépek és Radiator R.-T. Brasov, Kiss-u. 12. Telefon 5-78. Mielőtt gépeket vásárol, tekintse meg gazdagon felszerelt raktárunkat. Prospektusok, árajánlatok díjmentesen.

Valódi makói dughagyma és étkező vöröshagyma

100 kgr.-on felül minden mennyiségben

1-a rózsaburgonya

waggontételben kapható: 1298

Gabonakereskedelmi Társaság

Timisoara I., Str. Alexandri (Hunyadi-u.) 8.

Fényképész

laboráns, továbbá egy negatív és egy pozitív retinór, vagy retinórno felvétetik. — Cím: Györffy „Mures” irodájában.

Gőzeséplőgarniturák

8, 8 és 10 HP. eredeti Hoffbar és a-alkitott magánjérek 1910-14 évek, az évi letiltással eladók.

Friedrich Testvérek gépgyára Timisoara. 1296

II Alkalmi házneladás II

Főtér közepében 2 épülethől álló masszív bérház gyönyörű elioialható fürdőszobás lakással, olcsó bankkölcsönnel, minden elfogadható ártért eladó és 2-300.000 lejel átvehető. Bővebbet Strada Consistoriului (Batthyány-u.) 32. udvarban baka, második áttó. 1409

Gurahonc portland cement,

Egersi mész, Egersi gipsz kapható:

Korris Zsigmond & Márton cégnél.

Nagybani eladás: Arad, Bulv. Regale Ferdinand No. 4. (Aosev-palota). Telefon 9-18.

Kicsinybani eladás: Arad, Bulv. Regale Ferdinand No. 4B. Telefon 6-54. 1225

Nincs többet ősz haj,

mert az eredeti színt HAIK REGENERATORUNK által vissza kapja. — Posthetünk haját szokóra, világos és sötét barnára, feketére, pirosra. Irak Arabiának vagy Honnival 1203

HEHS V. ARAD, Lázár Vilmos-uca.

Eladó!

Zimánd ártomás mellett 5 hold szőlő szántóval, 5 szobás kastéllyal, gazdasági épületekkel, teljes felszereléssel. Bővebbet nyaralott

Hegesztünk

elektromosan minden méretű repedt, törött géprést, motorfejeket, tengelyeket stb. teljes garancia mellett.

Friedrich Testvérek gépgyára Timisoara. 1144

Eladó

egy 55 lóerős egyhengeres Condensátoros Stabilgép, a hozzávaló 49.56 m² tüzelfűtő hengeresöves kazánal.

Eladó továbbá: 2 drb. Ganz-féle 21-es hengereszek, 1 pár 36 os francia malomkő, 2 drb. Trieur, több új és használt vaskerek, állítható vas kőfészek, kőemelők, egy álló koptatógép vasrészei és garadck. 1347

Fogarassy György és Tsa Besenova-Veche (Obesenyo) Torontalm.

Numarul actului 281-1927.

EXTRAS DIN PUBLICATIUNE DE LICITATIE

In riscul, sarcina si pe cheltuelile firmei debitoare tardive se vor vinde prin licitatie publică care se va tine la (21) douăzeciuanu Martie (1927.) după masă la orele (3) trei, in biuroul si cu interventia notarului public dr. Eugen Beica, in Arad, Strada Brătianu 2. dijerito marfuri de bumbac, lână si stofa in 20 lázi si 4 baluri, aceluia care va oferl mai mult eventual si sub pretul de strigare.

Condițiunile de licitatie sunt depuse in biuroul notarial amintit, iar marfurile se pot vedea pe lánza incunostintaroca prealabila subsemmatului. Arad, in 8. Martie 1927.

Dr. Szalai Vilmos advocat, 1413 Arad, Str. Ciosca 5.